

ÖZDEYİŞLER

- ¹ İsrail Kralı David oğlu Solomon'un atasözleri:
² Bilgeliği ve terbiyeyi bilmek,
Anlayış sözlerini fark etmek,
³ Bilgece hareket etmek, terbiye edinip doğru,
Haklı ve adil olanı yapmak,
⁴ Saf kişiye sağduyu,
Genç insana bilgi ve sağgörü vermek,
⁵ Böylece sağlam öğüde ulaşabilmek için bilge kişi
işitsin,
Bilgisini artırsın,
⁶ Atasözünü ve benzetmeyi, bilgelerin sözlerini
Ve bilmecelerini anlasın.
⁷ Yahve korkusu bilginin başlangıcıdır,
Ama akılsızlar bilgeliği ve terbiyeyi küçümser.
⁸ Oğlum, babanın uyarısını dinle,
Annenin öğretisini bırakma.
⁹ Çünkü bunlar başını süsleyecek bir çelenk,
Boynun için zincir olacaktır.
¹⁰ Oğlum, eğer günahkarlar seni ayartmaya kalkarsa
Razı olma.
¹¹ Eğer derlerse, "Bizimle gel, kan için pusuya
yatalım,
Sebepsiz yere masumları gizlice bekleyelim,
¹² Onları ölümler diyarı gibi diri diri, çukura inenler
gibi
Bütün olarak yutalım.
¹³ Her türden değerli mal bulur,
Evlerimizi ganimetle doldururuz.

- 14 Aramızda senin de payın olsun.
Tek bir kesemiz olacak.”
- 15 Oğlum yolda onlarla yürüme.
Ayağını onların yolundan uzak tut.
- 16 Çünkü onların ayakları kötülüğe koşar.
Kan dökmek için acele ederler.
- 17 Ağ kuşun gözü önünde boşuna serilir,
18 Bunların yatıp beklemesi kendi kanları içindir.
Gizlice pusuya yatmaları kendi yaşamları içindir.
- 19 Kazanca düşkün olan herkesin yolları böyledir.
Sahiplerinin canını alır.
- 20 Bilgelik yüksek sesle sokaktan çağırıyor.
Meydanlardan ses veriyor.
- 21 Gürültülü yerlerin başından çağırıyor.
Kent kapılarının girişinde sözlerini dile getiriyor:
- 22 “Ey saf adamlar, saflığı ne zamanda dek seveceksiniz?
Alaycılar ne zamana dek alaycılıktan zevk alacak,
Akılsızlar bilgelikten nefret edecek?”
- 23 Azarladığımda geri dönün. İşte, Ruhumu üzerinize dökeceğim.
Size sözlerimi bildireceğim.
- 24 Çünkü sizi çağırdım ve siz reddettiniz,
Elimi size uzattım ve kimse dikkate almadı,
- 25 Ama bütün öğütlerimi görmezden geldiniz,
Uyarılarımın hiçbirini istemediniz.
- 26 Ben de felaketinize güleceğim.
Bela sizi yakalandığında,
- 27 Fırtına gibi bela sizi yakaladığında,
Felaket kasırga gibi üzerinize geldiğinde,

- Sıkıntı ve endişe üzerinize indiğinde, sizinle alay edeceğim.
- 28 O zaman beni çağıracaksınız,
Ama yanıtlamayacağım.
Beni canla başla arayacaksınız,
Ama bulamayacaksınız,
- 29 Çünkü bilgiden nefret ettiler,
Yahve korkusunu seçmediler.
- 30 Hiçbir öğüdümü istemediler.
Bütün uyarılarımı küçümsediler.
- 31 Bu nedenle kendi yollarının ürününü yiyecekler,
Kendi entrikalarına doycaklar.
- 32 Çünkü saf insanların yoldan sapmaları
Onları öldürecek.
Akılsızların dikkatsiz rahatlığı onları yok edecektir.
- 33 Ama kim beni dinlerse güvenlik içinde oturacak,
Zarar görme korkusu duymadan rahat edecektir.”

2

- 1 Oğlum, eğer sözlerimi kabul edersen,
Buyruklarımı içinde saklarsan,
- 2 Kulağımı bilgeliğe çevirirsen,
Yüreğini anlayışa yöneltirsen,
- 3 Evet, ayırt etmeyi çağırırsan,
Anlayış için sesini yükseltirsen,
- 4 Eğer onu gümüş arar gibi ararsan,
Saklı hazineler gibi onu araştırırsan,
- 5 O zaman Yahve korkusunu anlayacak,
Tanrı bilgisini bulacaksın.
- 6 Çünkü Yahve bilgelik verir.
O'nun ağızından bilgi ve anlayış çıkar.

- 7 O doğrular için sağlam bilgelik saklar.
O dürüstçe yürüyenlere kalkandır,
8 Ta ki, adalet yollarına bekçilik etsin,
Kutsallarının yolunu korusun.
9 O zaman doğruluk ve adaleti,
Hakkı ve her iyi yolu anlarsın.
10 Çünkü bilgelik yüreğine girecek.
Bilgi canına tatlı gelecek.
11 Sağgörü sana gözkulak olacak.
Anlayış seni koruyacak,
12 Kötülük yolundan,
Sapık şeyler konuşan adamlardan,
13 Onlar ki, karanlığın yollarında yürümek için
Doğruluk yolundan ayrılır,
14 Kötülük yapmaktan sevinç duyar,
Kötüğün sapkınlığından zevk alırlar,
15 Yollarında eğri,
Kendi patikalarında dik başlıdırlar.
16 Seni yabancı kadınlardan,
Sözleriyle yaltaklanan,
O yabancı kadınlardan kurtaracak.
17 O ki, gençlik dostunu bırakan,
Tanrısı'nın antlaşmasını unutturdu,
18 Çünkü o kadının evi ölüme,
Yolları ölmüş ruhlara götürür.
19 Ona giden hiç kimse geri dönmez,
Yaşam yollarına ulaşamazlar.
20 Bu nedenle iyilerin yolunda yürü,
Doğruların yollarını koru.
21 Çünkü ülkede doğrular oturacak.
Kusursuzlar orada kalacak.
22 Kötüler ülkeden kesilip atılacak.

Hainler ülkeden sökülecek.

3

- 1 Oğlum unutma öğrettiğimi,
Yüreğin buyruklarımı tutsun,
- 2 Çünkü bunlar günlerine uzunluk,
Ömrüne yıllar ve esenlik katacak.
- 3 İyilik ve gerçeğin seni bırakmasına
İzin verme.
Onları boynuna bağla.
Yüreğinin levhasına yaz.
- 4 Böylece Tanrı'nın ve insanların gözünde
Lütuf ve iyi anlayış bulacaksın.
- 5 Bütün yüreğinle Yahve'ye güven,
Kendi anlayışına dayanma.
- 6 Bütün yollarında O'nu tanı,
O senin yollarını düzeltir.
- 7 Kendi gözünde bilge olma.
Yahve'den kork, kötülükten uzaklaş.
- 8 Bu, beden için şifa,
Kemiklerine gıda olacaktır.
- 9 Malınla, bütün artışının ilk ürünüyle
Yahve'yi onurlandır,
- 10 Böylece ambarların bollukla dolar,
Teknelerin yeni şarapla taşar.
- 11 Oğlum Yahve'nin terbiye edişini küçümseme,
Yola getirmesinden usanma,
- 12 Çünkü memnun olduğu oğlunu azarlayan bir
baba gibi,
Yahve sevdiğini yola getirir.
- 13 Ne mutlu bilgelik bulan adama,
Anlayış kazanan kişiye.

- 14 Onun iyi kazancı gümüş kazanmaktan daha iyidir,
Getirisi saf altından daha iyidir.
- 15 O yakutlardan daha değerlidir.
Arzu edebileceğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.
- 16 Günlerinin uzunluğu onun sağ elindedir.
Sol elinde zenginlik ve onur vardır.
- 17 Yolları tatlılık yollarıdır.
Bütün yolları esenliktir.
- 18 Onu tutanlar için yaşam ağacıdır.
Ne mutlu onu sıkı tutanlara.
- 19 Yahve bilgelikle kurdu yeryüzünü.
Anlayışla gökleri yerleştirdi.
- 20 O'nun bilgisiyle derinlikler yarıldı,
Gökler çiğ damlattı.
- 21 Oğlum, onları gözünden ayırma.
Sağlam bilgeliği ve sağgörüyü koru,
- 22 Böylece onlar canına yaşam,
Boynun için zarafet olacak.
- 23 O zaman yolunda güvenlik içinde yürüyeceksin.
Ayağın tökezlemeyecek.
- 24 Yattığın zaman korkmayacaksın.
Evet, yatacaksın, uykun tatlı olacak.
- 25 Ani korkudan,
Ya da kötülerin başına gelen yıkımdan korkma,
- 26 Çünkü Yahve güvenin olacak,
Ayağını tutulmaktan koruyacak.
- 27 İyilik yapmak elindeyken,
İyiliğe hakkı olanlardan esirgeme.
- 28 Yanında varken komşuna,
“Git de tekrar gel, yarın vereyim” deme.

- 29 Yanında güvenle oturan komşuna karşı
Kötülük tasarlama.
30 Eğer sana zararı dokunmamışsa,
Bir adamla sebepsiz yere çekişme.
31 Zorba kişiye imrenme.
Onun yollarından hiçbirini seçme.
32 Çünkü sapkın kişi Yahve'ye iğrençtir,
Ama O'nun dostluğu doğrularladır.
33 Yahve'nin laneti kötülerin evindedir,
Ama doğruların oturduğu yeri kutsar.
34 Şüphesiz O alaycılarla alay eder,
Ama alçakgönüllülere lütfeder.
35 Bilgeler yüceliği miras alacak,
Ama akılsızların terfisi utanç olacak.

4

- 1 Oğullarım, babanızın uyarılarına kulak verin.
Dikkat edin ve anlayışı bilin,
2 Çünkü size sağlam eğitim veriyorum.
Yasamı bırakmayın.
3 Ben babamın oğluydum,
Annemin gözünde narin ve tek çocuğuydum.
4 Bana öğretti ve şöyle dedi:
“Yüreğin sözlerimi sıkı tutsun,
Buyruklarımı tut ve yaşa.
5 Bilgelik kazan.
Anlayış edin.
Unutma ve ağzımın sözlerinden sapma.
6 Ondan ayrılma, o da seni koruyacaktır.
Onu sev, o da sana gözkulak olacaktır.
7 Bilgelik yücedir. Bilgelik kazan.
Evet, tüm malına mal olsa da anlayış kazan.
8 Onu yüksek tut, o da seni yükseltecektir.

- Onu kucakladığında sana saygınlık getirecektir.
- 9 Başına zarif bir çelenk verecektir.
Sana ihtişam tacı sunacaktır.”
- 10 Dinle oğlum,
Sözlerimi kabul et.
Ömrünün yılları uzun olsun.
- 11 Seni bilgeliğin yolunda eğittim.
Seni dosdoğru yollara yönelttim.
- 12 Gittiğinde adımların takılmayacak.
Koştuğunda tökezlemeyeceksin.
- 13 Uyarıya sıkı tutun.
Bırakma onu.
Onu koru, çünkü o senin yaşamındır.
- 14 Kötülerin yoluna girme.
Kötü kişilerin yolunda yürüme.
- 15 Ondan sakın, yanından geçme.
Yönünü çevir ve geç.
- 16 Çünkü onlar kötülük etmedikçe uyumaz.
Birisini düşürmedikçe uykuları kaçır.
- 17 Çünkü onlar kötülük ekmeği yerler,
Zorbalık şarabından içerler.
- 18 Ama doğruların yolu şafak ışığı gibidir,
Gün tamamına ereceğe dek gitgide parlar.
- 19 Kötülerin yolu karanlık gibidir,
Neye takıldıklarını bilmezler.
- 20 Oğlum sözlerime dikkatini ver,
Dediklerime kulağını çevir.
- 21 Bunları gözünden ayırma.
Yüreğinin merkezinde koru onları.
- 22 Çünkü onları bulanlar için yaşam,
Tüm bedenleri için sağlıktır.
- 23 Yüreğini tam bir özenle koru,

- Çünkü yaşam ondan kaynaklanır.
24 Sapık ağız kendinden uzaklaştır.
Bozuk dudakları kendinden uzak tut.
25 Gözlerin dosdoğru ileriye baksın.
Bakışını doğru önüne sabitle.
26 Ayaklarının yolunu düzle.
Bütün yolların sağlam olsun.
27 Ne sağa sap, ne sola.
Ayağını kötülükten çek.

5

- 1 Oğlum, bilgeliğime dikkat et.
Anlayışıma kulağını çevir,
2 Böylelikle sağgörüyü tutasın,
Dudaklarıyla bilgiyi koruyasın.
3 Zina eden kadının dudakları bal damlatır.
Ağız yağdan yumuşaktır,
4 Ama sonu pelin otu kadar acıdır,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
5 Ayakları ölüme iner.
Adımları doğrudan ölümler diyarına götürür.
6 Yaşam yolunu düşünmez.
Yolları çarpıktır ve bunu bilmez.
7 Şimdi oğullarım, beni dinleyin.
Ağzımın sözlerinden ayrılmayın.
8 Yolunuzu o kadından uzaklaştırın.
Evinin kapısına yaklaşmayın,
9 Yoksa onurunuzu başkalarına,
Yıllarınızı da zalime verirsiniz,
10 Yoksa yabancılar servetinizle ziyafet çekerler,
Emekleriniz başka bir adamın evini zengin
eder.
11 Sonunda, etin ve bedenin tükendiğinde,

- İnlersin,
12 Ve şöyle dersin,
“Uyarıdan ne kadar da nefret ettim,
Yüreğim azarlanmayı küçümsedi.
13 Öğretmenlerimin sesini dinlemedim,
Ne de beni eğitenlere kulağımı çevirdim.
14 Halkın ve topluluğun arasında
Tam bir yıkımın eşiğine geldim.”
15 Suyu kendi sarnıcından,
Akan suyu kendi kuyundan iç.
16 Pınarların sokaklara,
Akarsuların meydanlara mı taşsın?
17 Onlar seninle birlikte yabancılar için değil,
Yalnız senin için olsunlar.
18 Pınarın kutsansın.
Gençliğinin karısıyla sevin.
19 Sevimli geyik, zarif bir ceylan gibi,
Onun memeleri seni daima doyursun.
Hep onun sevgisiyle büyülen.
20 Oğlum, neden zina eden bir kadınla büyülenesin,
Başka birini kucaklayasın?
21 Çünkü insanın yolları Yahve'nin gözü önündedir.
O onun bütün yollarını sınar.
22 Kötülerin kötü işleri kendini tuzağa düşürür.
Kendi günahının ipleri onu sımsıkı tutar.
23 Eğitim eksikliğinden ölecek,
Ahmaklığının büyüklüğünden yoldan sapacak.

6

- 1 Oğlum, eğer komşuna kefil oldunsa,
Eğer bir yabancıya ellerini rehin olarak
verdinse,
2 Ağzının söyleriyle tuzağa düştün,

- Ağzının sözleriyle yakalandın.
3 Komşunun eline düştüğüne göre,
Oğlum, şimdi şunu yap ve kendini kurtar.
Git, kendini alçalt. Komşuna yalvar yakar.
- 4 Gözlerine uyku,
Göz kapaklarına uyuklama verme.
- 5 Avcının elinden ceylan gibi,
Kuş avcısının elinden kuş gibi kurtar kendini.
- 6 Ey tembel, karıncaya git.
Onun yollarını düşün de bilge ol.
- 7 Üzerinde baş, gözetmen ya da hükümdar yokken,
8 Yazın ekmeğini karşılar,
Hasatta yiyeceğini toplar.
- 9 Ey tembel, daha ne kadar uyuyacaksın?
Uykundan ne zaman kalkacaksın?
- 10 Biraz uyku, biraz uyuklama,
Biraz elleri kavuşturup uyumak derken,
- 11 Yoksulluk bir soyguncu,
Kıtlık silahını kuşanmış bir adam gibi öyle gelecektir.
- 12 Sapık ağızla yürüyen kişi,
Değersiz ve kötü birisidir,
- 13 Gözlerini kırpar, ayaklarıyla işaret verir,
Parmaklarıyla hareket eder,
- 14 Sapkın yüreğinde sürekli kötülük tasarlar,
Her zaman anlaşmazlık eker.
- 15 Bunun için onun felakati ansızın gelecektir.
Birdenbire kırılacak, çare yok.
- 16 Yahve'nin nefret ettiği altı şey vardır,
Evet, O'na iğrenç gelen yedi şey:
- 17 Kibirli gözler, yalancı dil,
Suçsuz kanı döken eller,

- 18 Kötü düzenler kuran yürek,
Kötülüğe çabuk koşan ayaklar,
19 Yalan söyleyen yalancı tanık,
Kardeşler arasında anlaşmazlık eken kişi.
20 Oğlum, babanın buyruklarını tut,
Annenin öğretisini bırakma.
21 Onları sürekli yüreğinin üzerine bağla.
Onları boynuna tak.
22 Yürüdüğünde, o sana yol gösterecektir.
Uyuduğunda, o sana gözkulak olacaktır.
Uyandığında o seninle konuşacaktır.
23 Çünkü buyruk bir kandil, yasa ışıktır.
Uyarı azarlamaları yaşam yoludur,
24 Seni ahlaksız kadından,
Dik başlı kadının yaltaklanan dilinden koru-
mak için.
25 Onun güzelliğine yüreğinde tutku duyma,
Göz kapakları seni büyülemesin.
26 Çünkü fahişe seni bir parça ekmeğe düşürür.
Zina eden kadın senin değerli yaşamını avlar.
27 Bir adam kucağına ateş koyar da,
Giysileri yanmaz mı?
28 Ya da bir adam kızgın korlar üzerinde yürür de,
Ayakları kavrulmaz mı?
29 Komşusunun karısının yanına giren de öyledir.
Ona dokunan hiç kimse cezasız kalmaz.
30 Açken karnını doyurmak için çalan bir hırsız
Kimse küçümsemez,
31 Ama onu bulurlarsa, yedi katını geri öder.
Evinin bütün malını verir.
32 Bir kadınla zina eden kişi anlayıştan yoksundur.
Bunu yapan kendi canını yok eder.
33 Yaralanır ve onurunu kaybeder.

Utancı silinmez.

³⁴ Çünkü kıskançlık kocanın öfkesini uyandırır.

Öç alma gününde esirgemez.

³⁵ Hiçbir fidyeye bakmaz,
Bir sürü armağan versen de,
Razı olmaz.

7

¹ Oğlum, sözlerimi tut.

Buyruklarımı içinde sakla.

² Buyruklarımı tut ve yaşa!

Öğretimi göz bebeğin gibi koru.

³ Onları parmaklarına bağla.

Onları yüreğinin levhasının üzerine yaz.

⁴ Bilgeliğe, “Sen benim kız kardeşimsin” de.

Anlayışa akrabam diye çağır,

⁵ Ta ki seni yabancı kadından,

Sözleriyle yaltaklanan yabancından korusun.

⁶ Çünkü evimin penceresinde,

Kafesimden dışarı baktım.

⁷ Safların arasında birini gördüm.

Gençlerin arasında anlayıştan yoksun bir genci
fark ettim.

⁸ O kadının köşesine yakın bir sokaktan geçiyordu,

Onun evinin yolunu tuttu,

⁹ Alaca karanlıkta, günün akşamında,

Gece yarısı, karanlıkta.

¹⁰ İşte, orada fahişe kıyafetiyle,

Sinsice onu bir kadın karşıladı.

¹¹ Gürültücü ve dik başlı biridir.

Ayakları evinde durmaz.

¹² Bir bakmışsın sokaklarda, bir bakmışsın meydanlardadır,

- Her köşede pusuda bekler.
13 Onu tuttu ve öptü.
Utanmaz bir yüzle ona şöyle dedi:
14 “Esenlik sunuları yanımdadır.
Bugün adaklarımı ödedim.
15 Bu nedenle, yüzünü özenle aramak için
Seni karşılamaya çıktım ve seni buldum.
16 Yatağıma halılar,
Mısır ipliğinden çizgili örtü serdim.
17 Yatağıma mür,
Sarısabır ve tarçın serptim.
18 Gel, sabaha kadar sevgiye doyalım.
Sevgiyle kendimizi avutalım.
19 Çünkü kocam evde değil.
Uzun bir yola gitti.
20 Yanına para kesesini aldı.
Eve dolunayda gelecek.”
21 İkna edici sözlerle onu yoldan çıkardı.
Yaltaklanan dudaklarıyla onu baştan çıkardı.
22 Kesime giden bir öküz gibi,
Tuzağa adımını atan bir budala gibi
Hemen onun peşinden gitti.
23 Kapana koşan bir kuş gibi,
Ta ki ciğerine ok saplanana dek
Ve bunun yaşamına mal olacağını bilmeden.
24 Şimdi, oğullar, beni dinleyin.
Ağzımın sözlerine dikkat edin.
25 Yüreğin onun yollarına çevrilmesin.
Onun yollarında yoldan sapmayın.
26 Çünkü onun yere serdiği yaralılar çoktur.
Evet, öldürdükleri koca bir ordudur
27 Onun evi ölümler diyarının yoludur,

Ölüm odalarına iner.

8

- 1 Bilgelik çağırıyor mu?
Anlayış sesini yükseltmiyor mu?
- 2 Yol kenarındaki yüksek yerlerin başında,
Yolların buluştuğu yerde o duruyor.
- 3 Kapıların yanında, kentin girişinde,
Giriş kapılarında yüksek sesle çağırıyor:
- 4 “Ey insanlar, sizi çağırıyorum!
Sesimi insanoğullarına gönderiyorum.
- 5 Ey saflar, sağduyuyu anlayın!
Ey akılsızlar anlayışlı bir yürek olun!
- 6 Dinleyin, harika şeyler söyleyeceğim.
Dudaklarımın açılışı doğru şeyler içindir.
- 7 Çünkü ağızım gerçeği söyler.
Kötülük dudaklarım için iğrençtir.
- 8 Ağzımın bütün sözleri doğrudur.
Onlarda çarpık ya da sapıklık bulunmaz.
- 9 Anlayana onların hepsi açıktır,
Bilgiyi bulanlar için doğrudur.
- 10 Gümüş yerine terbiyeyi,
Seçme altın yerine bilgiyi alın.
- 11 Çünkü bilgelik yakutlardan iyidir.
Arzu edilen bütün şeyler onunla kıyaslanamaz.”
- 12 “Ben bilgelik, sağduyuyu kendime mesken
edindim.
Bilgi ve tedbiri öğrenin.
- 13 Yahve korkusu kötülükten nefret etmektir.
Kibir, gururdan, kötülük yolundan,
Sapık ağızdan nefret ederim.
- 14 Öğüt ve sağlam bilgi benimdir.
Ben anlayışa ve güce sahibim.

- 15 Benim aracılığım la krallar hüküm sürer,
Beyler adalet buyurur.
- 16 Beyler, soylular ve dünyanın adil hükümdarları
Benim sayemde hüküm sürer.
- 17 Beni sevenleri ben severim.
Özenle arayanlar beni bulur.
- 18 Zenginlik, onur,
Kalıcı zenginlik ve bolluk benimledir.
- 19 Meyvem altından, evet, saf altından,
Ürünüm seçme gümüşten daha iyidir.
- 20 Doğruluk yolunda,
Adalet yollarının ortasında yürürüm,
- 21 Böylelikle beni sevenlere servet veririm.
Hazinelelerini doldururum.”
- 22 “Yahve, işinin başlangıcında,
Kadim işlerinden önce beni tuttu.
- 23 Yeryüzü var olmadan önce,
Sonsuzluktan beri, başlangıçta ben kuruldum.
- 24 Derinlikler yokken,
Bol suyla dolu pınarlar yokken,
Ben doğdum.
- 25 Dağlar yerine yerleştirilmeden,
Tepelerden önce ben doğdum,
- 26 Henüz O, ne yeryüzünü, ne kırları,
Ne de dünya toprağının başlangıcını
yapmamıştı.
- 27 Gökleri kurduğunda
Ben oradaydım.
Derinliğin yüzü üzerine çember koyduğunda,
- 28 Bulutları yukarıya
Yerleştirdiğinde,
Derinliklerin kaynaklarını
kuvvetlendirdiğinde,

- 29 Sular O'nun buyruğunu
Çiğnemesin diye,
Denize sınırlarını verdiğiinde,
Yeryüzünün temellerini işaretlediğinde,
- 30 O'nun yanındaki usta bendim.
Her gün seviniyor, O'nun önünde hep
çoşuyordum,
- 31 O'nun tüm dünyasında coşku duyuyordum.
Benim sevincim insanoğulları ile idi.”
- 32 “Şimdi, oğullarım,
Beni dinleyin,
Çünkü ne mutlu yollarımı tutanlara.
- 33 Uyarımı duyun ve bilge olun.
Reddetmeyin.
- 34 Ne mutlu beni duyan,
Her gün kapılarımı gözleyen,
Kapımın sövelerinde bekleyen insana.
- 35 Çünkü beni bulan yaşam bulur,
Yahve'nin iyiliğini kazanır.
- 36 Bana karşı günah işleyen
Kendi canına haksızlık eder.
Benden nefet edenlerin hepsi ölümü sever-
ler.”

9

- 1 Bilgelik evini yaptı.
Yedi sütununu oydu.
- 2 Etini hazırladı.
Şarabını karıştırdı.
Sofrasını da kurdu.
- 3 Genç kızlarını gönderdi.
Kentin en yüksek yerlerinden çağırıyor:
- 4 “Saf olan kimse, buraya gelsin!”

Anlayıştan yoksun olana şöyle diyor:

- 5 “Gel, ekmeğinden biraz ye,
Karıştırdığım şaraptan biraz iç!
6 Sağlık yollarını bırakın da yaşayın.
Anlayış yolunda yürüyün.”
- 7 Alaycayı düzelten
Aşağılanmaya davetiye çıkarır.
Kötü kişiyi azarlayan
Hakarete davetiye çıkarır.
- 8 Alaycayı azarlama, yoksa senden nefret eder.
Bilge kişiyi azarlarsan, seni sever.
- 9 Bilge kişiyi eğit, daha da bilge olur.
Doğru kişiye öğret, öğrenmesi çoğalır.
- 10 Yahve korkusu bilgeliğin başlangıcıdır.
Kutsal Olan'ın bilgisi anlayıştır.
- 11 Benim sayemde günlerin katlanacak.
Yaşamının yılları artacak.
- 12 Eğer bilgeysen, kendin için bilgesin.
Eğer alay edersen, bunu yalnız kendin
çekersin.
- 13 Akılsız kadın gürültücüdür,
Düzensizdir ve bir şey bilmez.
- 14 Evinin kapısında,
Kentin yüksek yerlerinde bir sandalyede oturur,
- 15 Yoldan geçenlere,
Kendi yollarına doğru gidenlere çağırmak için,
- 16 “Saf olan buraya gelsin.”
Anlayıştan yoksun olan kişiye şöyle der:
- 17 “Çalıntı su tatlıdır.
Gizlice yenilen yemek hoştur.”
- 18 Ama o kişi, ölü ruhların orada olduğunu bilmez,

Kadının konukları ölümler diyarının derinliklerindedir.

10

- ¹ Solomon'un atasözleri.
Bilge oğul babasını sevindirir,
Ama akılsız oğul annesine keder getirir.
- ² Kötülüğün hazineleri hiçbir işe yaramaz,
Ama doğruluk ölümden kurtarır.
- ³ Yahve doğruların canınının aç kalmasına izin vermez,
Ama kötülerin dileğini iter.
- ⁴ Tembel elle çalışan yoksullaşır,
Ama özenle çalışanın eli servet getirir.
- ⁵ Yazın toplayan bilge oğuldur,
Hasatta uyuyan oğul utanç getirir.
- ⁶ Bereket doğru kişinin başı üzerindedir,
Ama kötülerin ağzını zorbalık kaplar.
- ⁷ Doğruların anısı kutsandır,
Ama kötülerin adı çürür.
- ⁸ Yüreğinde bilge olan buyrukları kabul eder,
Ama gevezelik eden budala düşer.
- ⁹ Kusursuzca yürüyen emin yürür,
Ama yolları sapkın olan belli olur.
- ¹⁰ Göz kırpan kedere neden olur,
Gevezelik eden budala düşer.
- ¹¹ Doğrunun ağzı yaşam pınarıdır,
Ama kötülerin ağzını zorbalık kaplar.
- ¹² Nefret çekişmeyi körükler,
Ama sevgi tüm hataları örter.
- ¹³ Bilgelik sezgiye sahip olanın dudaklarında bulunur,

- Ama değnek anlayıştan yoksun olanın sırtı içindir.
- 14 Bilge kişi bilgi biriktirir,
Ama akılsızın ağız yıkıma yakındır.
- 15 Zenginin serveti onun güçlü kentidir.
Fakirin yoksulluğu onun yıkımıdır.
- 16 Doğrunun emeği yaşama yol açar.
Kötünün geliri günaha yol açar.
- 17 Düzeltilmeyi önemseyen kişi yaşam yolundadır,
Ama azarı terk eden başkalarını saptırır.
- 18 Nefreti gizleyen kişinin yalancı dudakları vardır.
İftira atan budaladır.
- 19 Sözlerin çokluğunda itaatsizlik eksik olmaz,
Ama dudaklarını tutan bilgece davranır.
- 20 Doğru kişinin dili seçme gümüş gibidir.
Kötülerin yüreğinin değeri azdır.
- 21 Doğruların dudakları birçok kişiyi besler,
Ama budalalar anlayış yoksunluğundan ölür.
- 22 Yahve'nin bereketi servet getirir,
Ve O buna hiç dert katmaz.
- 23 Kötülük yapmak akılsızın zevkidir,
Ama bilgelik de anlayışlı adamın zevkidir.
- 24 Kötünün korkusu başına gelir,
Ama doğruların dileği kabul edilir.
- 25 Kasırğa geçtiği zaman kötü kişi kalmaz,
Ama doğrular sonsuza dek sağlam durur.
- 26 Dişler için sirke, gözler için duman neyse,
Kendisini gönderenler için tembel de öyledir.
- 27 Yahve korkusu günleri uzatır,
Ama kötülerin günleri kısalmır.
- 28 Doğruların umudu sevinçtir,
Ama kötülerin umudu yok olur.

- 29 Yahve'nin yolu doğrular için kaledir,
Ama kötülüğün işçileri için yıkımdır.
30 Doğrular asla ortadan kaldırılmaz,
Ama kötüler ülkede oturamaz.
31 Doğrunun ağzı bilgelik üretir,
Ama sapık dil kesilecektir.
32 Doğrunun dudakları neyin uygun olduğunu bilir,
Ama kötülerin ağzı sapkındır.

11

- 1 Hileli terazi Yahve için iğrençtir,
Ama doğru tartı O'nun sevincidir.
2 Gurur gelince ardından utanç gelir,
Ama alçakgönüllülükle bilgelik gelir.
3 Doğruların dürüstlüğü onlara yol gösterir,
Ama hainlerin sapkınlığı onları yok eder.
4 Gazap gününde zenginlik fayda getirmez,
Ama doğruluk ölümden kurtarır.
5 Masumun doğruluğu ona yol gösterir,
Ama kötü kişi kendi kötülüğüyle düşer.
6 Doğruların dürüstlüğü onları kurtarır,
Ama sadık olmayan kişi kötü arzular
tarafından tuzağa düşürülür.
7 Kötü kişi öldüğünde umut yok olur,
Güç beklentisi ise boşa çıkar.
8 Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur,
Onun yerini kötüler alır.
9 Tanrısız kişi ağzıyla komşusunu yok eder,
Ama doğrular bilgi sayesinde kurtulur.
10 Doğruların işi yolunda gittiğinde kent sevinir.
Kötüler yok edilince bağırs vardır.
11 Dürüstlerin bereketiyle kent yükselir,
Ama kötülerin ağzıyla kent yıkılır.

- 12 Komşusunu küçümseyen bilgelikten yoksundur,
Anlayışlı kişi esenliğini korur.
- 13 Dedikodu getiren kişi güvene ihanet eder,
Güvenilir ruhlu kişi sır saklayandır.
- 14 Bilgece rehberliğin olmadığı yerde ulus düşer,
Ama öğüt verenlerin çokluğunda zafer vardır.
- 15 Yabancı birine kefil olan kişi bunun acısını çeker,
Teminat vermeyi reddeden kişi güvendedir.
- 16 Merhametli kadın onur kazanır,
Ama zorba erkekler zenginlik kazanır.
- 17 Merhametli kişi kendi canına iyilik eder,
Ama gaddar olan kendi bedenine sıkıntı verir.
- 18 Kötü kişi aldatıcı ücret kazanır,
Ama doğruluk eken sağlam bir ödül biçer.
- 19 İçtenlikle doğru olan yaşam elde eder.
Kötülüğün peşinde olan ölüm elde eder.
- 20 Yürekte sapkın olanlar Yahve için iğrençtir,
Ama yolları kusursuz olanlar O'nun sevin-
cidir.
- 21 Kesinlikle kötü kişi cezasız kalmaz,
Ama doğruların soyu kurtulur.
- 22 Domuzun burnunda altın halka neyse,
Sağduyudan yoksun olan güzel kadın da öyledir.
- 23 Doğru kişinin dileği yalnızca iyiliktir.
Kötülerin beklentisi gazaptır.
- 24 Dağıtan ve daha da artıran birisi vardır.
Uygun olandan fazlasını alıkoyan ama yoksul-
laşan birisi vardır.
- 25 Özgür can semiz olur.
Sulayanın kendisi de sulanacaktır.
- 26 Halk buğday alıkoyanı lanetler,
Ama kutsama onu satanın başı üzerindedir.

- 27 İyiliği özenle arayan lütuf arar,
Ama kötüğün peşinden koşanın kendisine
kötülük gelir.
- 28 Zenginliğine güvenen düşer,
Ama doğrular yeşil yaprak gibi gelişir.
- 29 Kendi evini sıkıntıya sokanın mirası yeldir.
Akılsız kişi yüreği bilge olanın hizmetkârı olur.
- 30 Doğrunun meyvesi yaşam ağacıdır.
Bilge kişi canlar kazanır.
- 31 İşte, yeryüzünde doğrulardan hesabı soruluyor,
Kötülerle günahkarlardan ne kadar daha çok
sorulacak!

12

- 1 Düzeltilmeyi seven bilgiyi sever,
Ama azarlanmaktan nefret eden ahmaktır.
- 2 İyi insan Yahve'den lütuf bulur,
Ama kötü niyetleri olan insanı mahkûm eder.
- 3 İnsan kötülükle sağlamlaşmaz,
Ama doğruların kökü sarsılmaz.
- 4 Değerli kadın kocasının tacıdır,
Ama utandıran kadın onun kemiklerindeki
çürük gibidir.
- 5 Doğruların düşünceleri adildir,
Ama kötülerin öğüdü aldatıcıdır.
- 6 Kötülerin sözleri kan için pusuya yatmaktır,
Ama doğruların konuşması onları kurtarır.
- 7 Kötüler yıkılır ve yok olur,
Ama doğruların evi ayakta kalır.
- 8 İnsan bilgeliğine göre övülür,
Ama çarpık zihne sahip kişi küçümsenir.
- 9 Az tanınan ve bir hizmetçisi olan kişi,

- Kendini onurlandıran ve ekmeği olmayandan daha iyidir.
- 10 Doğru kişi hayvanının hayatına saygı duyar,
Ama kötünün şefkatli merhameti zalimdir.
- 11 Toprağını işleyenin bol ekmeği olur,
Ama hayaller peşinde koşan anlayıştan yoksundur.
- 12 Kötüler kötülerin ganimetini arzular,
Ama doğruların kökü gelişir.
- 13 Kötü kişi dudaklarının günahıyla kapana kısıtılır,
Ama doğru kişi sıkıntıdan kurtulur.
- 14 İnsan ağzının meyvesiyle iyiliğe doyar.
Ellerinin işine göre insan ödüllendirilir.
- 15 Akılsızın yolu kendi gözünde doğrudur,
Ama bilge kişi öğüdü dinler.
- 16 Akılsız öfkesini aynı gün belli eder,
Ama hakareti görmezden gelen kişi sağduyuludur.
- 17 Doğru sözlü dürüstçe tanıklık eder,
Ama yalancı tanık yalan söyler.
- 18 İnsan var ki, düşünmeden delip geçen kılıç gibi konuşur,
Ama bilgelerin dili şifa verir.
- 19 Gerçeğin dudakları sonsuza dek durur,
Ama yalancı dil yalnızca geçicidir.
- 20 Hile kötülük tasarlayanların yüreğindedir,
Ama esenliği destekleyene sevinç gelir.
- 21 Doğruya hiç zarar gelmez,
Ama kötüler kötülükle dolar.
- 22 Yalancı dudaklar Yahve için iğrençtir,
Ama gerçeğe uyanlar O'nun sevincidir.
- 23 Sağduyulu kişi bilgisini korur,

- Ama akılsızların yürekleri ahmaklıklarını beyan eder.
- 24 Çalışkanların elleri yönetir,
Ama tembellik kölelikle sonuçlanır.
- 25 Yüreğindeki kaygı insanı çökertir,
Ama hoş söz onun yüreğini sevindirir.
- 26 Doğru kişi dostluk konusunda dikkatlidir,
Ama kötülerin yolu onları saptırır.
- 27 Tembel kişi avını pişirmez,
Ama çalışkanların malları değerlidir.
- 28 Doğruluğun yolu yaşamdır,
Onun yolunda ölüm yoktur.

13

- 1 Bilge oğul babasının öğrettiğini dinler,
Ama alaycı azarı dinlemez.
- 2 Dudaklarının meyvesiyle insan iyi şeylerden zevk alır,
Ama sadakatsizler zorbalığa can atar.
- 3 Ağzını tutan canını korur.
Dudaklarını geniş açan mahvolur.
- 4 Tembelin canı çeker ve hiçbir şeyi yoktur,
Ama çalışkanın arzusu tümüyle karşılanır.
- 5 Doğru kişi yalandan nefret eder,
Ama kötü kişi utanç ve rezalet getirir.
- 6 Doğruluk dürüstlüğün yolunu korur,
Ama kötülük günahkârı alaşağı eder.
- 7 Bazıları var ki, hiçbir şeyi yokken kendini zengin gösterir,
Bazıları var ki, çok malı varken kendini yoksul gösterir.
- 8 Bir insanın hayatının fidyesi zenginliğidir,
Ama yoksul tehditleri duymaz.

- 9 Doğruların ışığı parlak yanar,
Ama kötülerin kandili söner.
- 10 Kibir yalnızca kavga doğurur,
Ama bilgelik öğüt alan insanlardır.
- 11 Dürüstçe kazanılmayan servet azalır,
Ama elle toplayan çoğaltır.
- 12 Ertelenen umut yüreği hasta eder,
Ama hasret giderildiğinde yaşam ağacıdır.
- 13 Uyarıyı küçümseyen bedelini öder,
Ama buyruğa uyan ödüllendirilir.
- 14 Ölüm tuzaklarından uzaklaştırmak için,
Bilgelerin öğretisi yaşam pınarıdır.
- 15 İyi anlayış lütuf verir,
Ama sadakatsizlerin yolu zordur.
- 16 Her tedbirli insan bilgiyle hareket eder,
Ama akılsız ahmaklığını sergiler.
- 17 Kötü haberci belaya düşer,
Ama güvenilir elçi şifa kazanır.
- 18 Terbiyeyi reddeden insana yoksulluk ve utanç gelir,
Ama düzeltilmeyi önemseyen onurlandırılır.
- 19 Yerine getirilen dilek cana tatlıdır,
Ama akılsızlar kötülükten dönmekten nefret eder.
- 20 Bilgelerle yürüyen bilgelikte büyür,
Ama akılsızların arkadaşı zarar görür.
- 21 Felaket günahkârları kovalar,
Ama bolluk doğruları ödüllendirir.
- 22 İyi insan çocuklarının çocuklarına miras bırakır,
Ama günahkârın serveti doğrular için saklanır.
- 23 Yoksulların tarlasında bol yiyecek vardır,
Ama adaletsizlik onu süpürüp atar.
- 24 Değneği esirgeyen, oğlundan nefret eder,

Ama onu seven terbiye etmeye dikkat eder.
25 Doğru kişi canı doyana kadar yer,
Ama kötünün karnı aç kalır.

14

- 1 Her bilge kadın kendi evini yapar,
Ama ahmak kadın onu kendi elleriyle yıkar.
- 2 Doğruluğunda yürüyen kişi Yahve'den korkar,
Ama yollarında sapkın olan kişi O'nu
küçümser.
- 3 Ahmağın konuşması sırtına değnek getirir,
Ama bilgelerin dudakları kendilerini korur.
- 4 Öküzlerin olmadığı yerde, yemlik temizdir,
Ama bol artış öküzün gücündendir.
- 5 Doğru tanık yalan söylemez,
Ama yalancı tanık yalan saçar.
- 6 Alaycı bilgelik arar ve bulamaz,
Ama bilgi anlayışlı kişiye kolaylıkla gelir.
- 7 Akılsız kişiden uzak dur,
Çünkü onun dudaklarında bilgi bulamazsın.
- 8 Tedbirli kişinin bilgeliği kendi yolu hakkında
düşünmektir,
Ama akılsızların ahmaklığı hiledir.
- 9 Akılsızlar günahların kefaretiyle alay ederler,
Ama doğruların arasında iyi niyet vardır.
- 10 Yürek kendi acısını ve sevincini bilir,
Bunları bir yabancıyla paylaşmaz.
- 11 Kötülerin evi yıkılacak, Ama doğruların çadırı
gelişip güçlenecek.
- 12 Öyle yol vardır ki, insana doğru görünür,
Ama sonu ölüme götürür.
- 13 Gülerken bile yürek kederli olabilir,

Neşenin sonu kasvet olabilir.

- 14 Sadakatsiz kendi yollarının karşılığını alacaktır,
Aynı şekilde iyi insan kendi yolları için
ödüllendirilecektir.
- 15 Saf kişi her şeye inanır,
Ama tedbirli kişi kendi yollarını dikkatle
düşünür.
- 16 Bilge kişi kötülükten korkar ve sakınır,
Ama akılsız kişi sinirli ve düşüncesizdir.
- 17 Çabuk öfkelenen kişi akılsızlık eder,
Kurnaz kişiden nefret edilir.
- 18 Saf insanlar akılsızlığı miras alır,
Ama tedbirli olanlar bilgiyle taçlanır.
- 19 Kötüler iyilerin önünde,
Aşagılık olanlar da doğruların kapılarında eğilir.
- 20 Yoksulun kendi komşusu bile ondan uzak durur,
Ama zenginin dostları çoktur.
- 21 Komşusunu küçümseyen günah işler,
Ama yoksula acıyan kutsanır.
- 22 Kötülük tasarlayanlar yoldan çıkmaz mı?
Ama sevgi ve sadakat iyilik tasarlayanlarındır.
- 23 Her ağır işte kazanç vardır,
Ama dudakların konuşması yalnızca yoksul-
luğa götürür.
- 24 Bilgelerin tacı onların zenginliğidir,
Ama akılsızların ahmaklığı onları ahmaklıkla
taçlandırır.
- 25 Doğru tanık canlar kurtarır,
Ama yalancı tanık aldatıcıdır.
- 26 Yahve korkusunun içi güvenli bir kaledir,
O, onun çocuklarına da sığınak olur.
- 27 Yahve korkusu yaşam pınarıdır,

- İnsanları ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
28 Kralın yüceliği halkın çokluğundadır,
Ama halkın yokluğunda beyin yıkımı olur.
29 Geç öfkelenen kişinin anlayışı büyüktür,
Ama çabuk öfkelenen kişi akılsızlık gösterir.
30 Bedenin yaşamı esenlik içindeki yürektedir,
Ama kıskançlık kemikleri çürütür.
31 Yoksulu ezen onu Yaradanı aşığalar,
Ama muhtaca iyilik eden O'na saygı gösterir.
32 Kötü kişi kendi felaketiyle yıkılır,
Ama ölümden doğrunun sığınacak yeri vardır.
33 Bilgelik anlayışlı kişinin yüreğinde durur,
Hatta kendini akılsızların arasında bile bildirir.
34 Doğruluk bir ulusu yüceltir,
Ama günah herhangi bir halk için utançtır.
35 Kralın lütfü akıllıca davranan hizmetkârı içindir,
Ama öfkesi utanca neden olana karşıdır.

15

- 1 Yumuşak yanıt gazabı yatıştırır,
Ama sert söz öfkeyi alevlendirir.
2 Bilgelerin dili bilgiyi över,
Ama akılsızların ağzından ahmaklık fişkirir.
3 Yahve'nin gözleri her yerdedir,
İyi de kötüyü de gözetler.
4 Yumuşak dil yaşam ağacıdır,
Ama dilin içindeki hile ruhu ezer.
5 Akılsız kişi babasının uyarısını küçümser,
Ama azarlamaya kulak veren sağduyu gösterir.
6 Doğrunun evinde çok hazine vardır,
Ama kötülerin geliri sıkıntı getirir.
7 Bilgelerin dudakları bilgi yayar,
Akılsızların yüreği öyle değildir.

- 8 Kötülerin kurbanı Yahve için iğrençtir,
Ama doğruların duası O'nun sevencidir.
- 9 Yahve kötü kişinin yolundan iğrenir,
Ama doğruluğun ardından gidene sever.
- 10 Yolu bırakan kişi için katı bir terbiye vardır.
Azarlanmaktan nefret eden ölür.
- 11 Ölümler Diyarı ve Yıkım Diyarı Yahve'nin
önündedir,
Nerede kaldı ki, insanoğullarının yürekleri!
- 12 Alaycı azarlanmayı sevmez,
Bilgenin yanına gitmez.
- 13 Sevinçli yürek yüzü neşelendirir,
Ama acılı yürek ruhu kırar.
- 14 Anlayışlı kişinin yüreği bilgi arar,
Ama akılsızların ağzı ahmaklıktan beslenir.
- 15 Dertlinin bütün günleri kötüdür,
Ama neşeli yüreğe sahip olan sürekli ziyafet
çeker.
- 16 Yahve korkusuyla olan az şey,
Sıkıntılı büyük hazineden iyidir.
- 17 Sevginin olduğu yerde sebzeli akşam yemeği,
Düşmanlığın olduğu yerdeki besili danadan
iyidir.
- 18 Öfkeli kişi çekişmeyi kışkırtır,
Ama yavaş öfkelenen kavgayı yatıştırır.
- 19 Tembelin yolu dikenli çit gibidir,
Ama doğruların yolu anayoldur.
- 20 Bilge oğul babasını sevindirir,
Ahmak kişi annesini küçümser.
- 21 Bilgelikten yoksun olan için ahmaklık neşedir,
Ama anlayışlı kişi yolunu doğru tutar.
- 22 Öğüdün olmadığı yerde planlar başarısız olur,

- Ama danışmanların çokluğu ile onlar pekiştirilir.
23 Sevinç insana ağzının yanıtıyla gelir,
Doğru zamanda edilen söz ne kadar güzeldir!
24 Ölüler diyarına inmesin diye,
Yaşam yolu bilge kişiyi yukarıya doğru götürür.
25 Yahve kibirlinin evini kökünden söker,
Ama dul kadının sınırlarına dokundurmaz.
26 Yahve kötülerin düşüncelerinden iğrenir,
Ama pak olanların düşüncelerinden hoşnuttur.
27 Kazanca düşkün kişi kendi evini sıkıntıya sokar,
Ama rüşvetten nefret eden yaşar.
28 Doğru kişinin yüreği yanıtları tartar,
Ama kötünün ağzı kötülük fişkırtır.
29 Yahve kötülükten uzaktır,
Ama doğruların duasını işitir.
30 Gözlerin ışığı yüreği sevindirir.
İyi haber kemiklere sağlık verir.
31 Yaşam terbiyesini dinleyen kulak,
Bilgelerin arasında oturur.
32 Düzeltilmeyi reddeden kendi canını küçümser,
Ama azarlamayı dinleyen anlayış kazanır.
33 Yahve korkusu bilgelik öğretir.
Onurdan önce alçakgönüllülük gelir.

16

- 1 Yüreğin tasarıları insana aittir,
Ama dilin yanıtı Yahve'dendir.
2 İnsanın tüm yolları kendi gözünde temizdir,
Ama niyetleri tartan Yahve'dir.
3 İşlerini Yahve'ye teslim et,
O zaman tasarıların başarıya ulaşır.
4 Yahve her şeyi amacına göre yaptı,

- Evet, kötü kişiyi de kötü gün için.
- ⁵ Yüreği kibirli olan herkes Yahve için iğrençtir,
Kesinlikle cezasız kalmaz.
- ⁶ Kötülüğün kefareti merhamet ve gerçektir.
İnsan Yahve korkusuyla kötülükten ayrılır.
- ⁷ Bir kişinin yolları Yahve'yi hoşnut ettiğinde,
Düşmanlarını bile onunla barıştırır.
- ⁸ Doğrulukla azıcık,
Haksız çok gelirden iyidir.
- ⁹ İnsanın yüreği gideceği yolu tasarlar,
Ama adımlarını Yahve yönlendirir.
- ¹⁰ Esinlenen hükümler kralın dudaklarındadır.
O kendi ağzına ihanet etmez.
- ¹¹ Doğru terazi ve ölçekler Yahve'nindir,
Torbadaki bütün ağırlıklar O'nun yapıtlarıdır.
- ¹² Kralların haksızlık etmesi iğrençtir,
Çünkü taht doğrulukla kurulur.
- ¹³ Doğru dudaklar kralların sevincidir,
Doğru konuşan kişiye değer verirler.
- ¹⁴ Kralın öfkesi ölümün habercisidir,
Ama bilge kişi onu sakinleştirir.
- ¹⁵ Kralın yüzünün ışıltısı yaşamdır.
Onun lütfu bahar yağmurunun bulutu gibidir.
- ¹⁶ Bilgelik kazanmak altından ne kadar daha
iyidir!
Evet, anlayış edinmek seçme gümüşten üstün
tutulmalıdır.
- ¹⁷ Doğruların anayolu kötülükten ayrılmaktır.
Yolunu koruyan kişi canını korur.
- ¹⁸ Gurur yıkımdan önce gelir,
Düşüşten önce de kibirli ruh.
- ¹⁹ Kibirliyle birlikte ganimet paylaşmaktansa,

Yoksullarla birlikte alçakgönüllü olmak daha iyidir.

- 20 Söze kulak veren bolluk bulur,
Yahve'ye güvenen kutsandır.
- 21 Yürekte bilge olana sağduyulu denir.
Dudakların hoşluğu eğitimi teşvik eder.
- 22 Anlayış, ona sahip olan için yaşam kaynağıdır,
Ama akılsızların cezası ahmaklıklarıdır.
- 23 Bilgenin yüreği ağzına öğretir,
Dudaklarına da bilgi katar.
- 24 Hoş sözler bal peteğidir,
Cana tatlı, kemiklere sağlıktır.
- 25 Öyle yol var ki, insana doğru görünür,
Ama sonu ölüme götürür.
- 26 İşçinin iştahı onun için çalışır,
Boğazı onu sıkıştırır.
- 27 Yaramaz kişi kötülük tasarlar.
Konuşması kavurucu ateş gibidir.
- 28 Sapık kişi kavgayı kışkırtır.
Fısıltıcı yakın dostları ayırır.
- 29 Zorba adam komşusunu ayartır,
Onu iyi olmayan bir yola götürür.
- 30 Sapıklık yapmak için göz kırpan ve
Dudaklarını bastıran kişi kötülüğe yatkındır.
- 31 Ağarmış saç yücelik tacıdır.
Doğru bir yaşamla erişilir.
- 32 Yavaş öfkelenen kişi yiğitten iyidir,
Kendi ruhuna hükmeden de kent ele geçirenden iyidir.
- 33 Kura kucağa atılır,
Ama onun her kararı Yahve'dendir.

17

- 1 Huzurlu kuru bir lokma,
Kavgayla ziyafet dolu bir evden iyidir.
- 2 Bilgece davranan hizmetçi,
Utanç getiren oğula hükmeder,
Kardeşler arasında mirastan pay alır.
- 3 Arıtma potası gümüş içindir, fırın da altın için,
Ama yürekleri Yahve sınar.
- 4 Kötülük eden biri kötü dudakları dinler,
Yalancı zararlı dile kulak verir.
- 5 Yoksulu aşağılayan onu Yaradanı kınamış olur.
Felakete sevinen cezasız kalmaz.
- 6 Çocukların çocukları yaşlıların tacıdır,
Çocukların görkemi anne babalarıdır.
- 7 Harika konuşma bir ahmağa yakışmaz,
Yalan söyleyen dudaklar da bir beye hiç
yakışmaz.
- 8 Rüşvet onu verenin gözünde değerli bir taştır,
Nereye dönerse dönsün başarılı olur.
- 9 Suçu örten kişi sevgiyi teşvik eder,
Ama konuyu tekralayıp duran can dostlarını
ayırır.
- 10 Anlayışlı kişiye bir azar,
Akılsıza yüz vuruştan daha derin etki eder.
- 11 Kötü kişi yalnızca isyan arar,
Bundan ötürü ona zorba bir haberci gönderilir.
- 12 İnsan ahmaklığı üzerinde bir akılsız yerine,
Yavrularından edilmiş bir ayı ile karşılaşsın.
- 13 Kim iyiliğe kötülükle karşılık verirse,
Eviden kötülük ayrılmaz.
- 14 Kavganın başlangıcı barajda gedik açmak gibidir,
Bu nedenle kavga çıkmadan çekişmeyi bırak.
- 15 Kötüyü aklayan da, doğruyu mahkûm eden de,

- Yahve için iğrençtir.
16 Akılsızın elinde bilgelik satın almak için neden para var?
Zaten hiç anlayışı yok.
17 Dost her zaman sever,
Ama sıkıntı için kardeş doğmuştur.
18 Anlayışı olmayan kişi el vuruşturur,
Komşusunun önünde kefil olur.
19 Başkaldırıcıyı seven çekişmeyi sever.
Yüksek kapı yapan yıkım arar.
20 Yüreği sapık olan bolluk bulamaz,
Aldatıcı dile sahip olan da sıkıntıya düşer.
21 Akılsızın babası üzülür,
Ahmağın babası tümüyle sevinçten yoksundur.
22 Neşeli yürek iyi ilaçtır,
Ama ezilmiş bir yürek kemikleri kurutur.
23 Kötü kişi adaletin yollarını saptırmak için Gizlice rüşvet alır.
24 Bilgelik anlayışlı adamın yüzünün önündedir,
Ama akılsızın gözleri dünyanın uçlarına doğru gezinir.
25 Akılsız oğul babasına dert,
Onu taşıyan kadına acılık getirir.
26 Ne doğruyu cezalandırmak,
Ne de görevlileri dürüstlükleri için dövmek iyi değildir.
27 Sözüünü esirgeyenin bilgisi vardır,
Öfkesi dengeli kişi anlayışlıdır.
28 Akılsız bile sessiz kaldığında bilge sayılır.
Dudaklarını kapattığında anlayışlı diye düşünülür.

18

- 1 Kendini soyutlayan kişi bencillik peşindedir,
Her türlü sağduyuya karşı gelir.
- 2 Akılsız anlayıştan hoşlanmaz,
Yalnızca kendi fikrini açığa vurmaktan
hoşlanır.
- 3 Kötülük gelince aşağılanma da gelir,
Utançla birlikte rezillik gelir.
- 4 İnsanın ağzının sözleri derin sular gibidir.
Bilgelik pınarı akan bir ırmak gibidir.
- 5 Kötülerin yüzüne karşı taraf tutmak da,
Suçsuzdan adaleti esirgemek de iyi değildir.
- 6 Akılsızın dudakları kavgaya girer,
Ağız da dayağı davet eder.
- 7 Akılsızın ağzı kendisini yok eder,
Dudakları da canına tuzaktır.
- 8 Dedikodu sözleri tatlı lokma gibidir,
İnsanın en derinliklerine kadar iner.
- 9 İşinde gevşek olan kişi,
Yıkım ustasına kardeştir.
- 10 Yahve'nin adı güçlü kuledir,
Doğrular O'na koşar ve güvende olur.
- 11 Zengin kişinin serveti onun güçlü kentidir,
Kendi hayalinde aşılmaz bir sur gibidir.
- 12 Yıkımdan önce insanın yüreği gururlanır,
Ama onurdan önce alçakgönüllülük gelir.
- 13 Dinlemeden yanıt vermek,
İnsan için ahmaklık ve utançtır.
- 14 Hastalıkta insanın ruhu ona destek olur,
Ama ezilmiş ruha kim dayanabilir?
- 15 Akıllı kişinin yüreği bilgi edinir,
Bilgelerin kulağı bilgi arar.

- 16 İnsanın armağanı ona yer açar,
Onu büyüklerin önüne getirir.
- 17 Davasını ilk savunan haklı görünür,
Ta ki başkası gelip onu sorgulayana dek.
- 18 Kura anlaşmazlıkları çözer,
Güçlüleri ayırır.
- 19 Kırgın kardeş surlu kentten daha zordur.
Çekişmeler kale sürgüleri gibidir.
- 20 İnsanın karnı ağzının meyvesiyle,
Dudaklarının ürünüyle doyar.
- 21 Ölüm ve yaşam dilin elindedir,
Onu sevenler meyvesini yerler.
- 22 Eş bulan iyilik bulur,
Yahve'nin lütfunu bulur.
- 23 Yoksul merhamet diler,
Zengin sert yanıt verir.
- 24 Çok dostu olan kişi mahvolabilir,
Ama kardeşten daha yakın olan dost vardır.

19

- 1 Kendi dürüstlüğünde yürüyen yoksul,
Akılsız olup da dudakları sapık olandan iyidir.
- 2 Bilgisiz heves de,
Aceleci ayaklarla yolu kaçırmak da iyi değildir.
- 3 İnsanın akılsızlığı kendi yolunu yıkar,
Yüreği Yahve'ye karşı öfkelenir.
- 4 Servet birçok dost ekler,
Ama yoksul dostundan ayrılır.
- 5 Yalancı tanık cezasız kalmaz,
Yalanlar saçan özgür kalmaz.
- 6 Birçokları hükümdarın lütfunu diler,
Herkes hediyeye verenin dostudur.
- 7 Yoksulun bütün akrabaları ondan uzak durur,

Dostları ne kadar daha uzak duracaktır!
Yalvarışlarla peşlerinden koşar, ama onlar gitmiştir.

⁸ Bilgelik edinen kendi canını sever.

Anlayışı tutan iyilik bulur.

⁹ Yalancı tanık cezasız kalmaz.

Yalan söyleyen yok olur.

¹⁰ İnce bir yaşam akılsıza yakışmaz,

Hizmetçinin beylere hükmetmesi de hiç yakışmaz.

¹¹ Sağduyu insanı yavaş öfkelenendir.

Suçu görmezden gelmek onun yüceliğidir.

¹² Kralın öfkesi aslanın kükremesine benzer,

Ama lütfu çayır üzerindeki çiğ gibidir.

¹³ Akılsız bir oğul babasının felaketidir.

Bir kadının ağız kavgası kesintisiz bir damladır.

¹⁴ Ev ve zenginlik babalardan mirastır,

Ama sağduyulu kadın Yahve'dendir.

¹⁵ Tembellik derin bir uyku içine atar.

Avare can açlık çeker.

¹⁶ Buyruğu tutan canını korur,

Ama kendi yollarını küçümseyen ölür.

¹⁷ Yoksula acıyan Yahve'ye ödünç verir,

O da onu ödüllendirir.

¹⁸ Oğlunu terbiye et, çünkü umut var,

Onun ölümüne gönüllü ortak olma.

¹⁹ Öfkeli kişi cezasını çekmelidir,

Çünkü onu kurtarırsan, bunu tekrar yapman gerekir.

²⁰ Öğüdü dinle, terbiyeyi kabul et ki,

Kendi sonunda bilge olasın.

²¹ İnsanın yüreğinde çok tasarılar vardır,

- Ama Yahve'nin öğüdü galip gelir.
- 22 Kişiyi arzu edilir kılan şey nezaketidir.
Yoksul biri yalancından iyidir.
- 23 Yahve korkusu yaşama, ardından doygunluğa götürür,
O kişi dinlenir ve sıkıntı ona dokunmaz.
- 24 Tembel elini tabağa sokar,
Onu ağzına geri getirmek bile istemez.
- 25 Alaycıyı döv saf kişi sağduyu öğrenir,
Anlayışlı kişiyi azarla bilgi kazanır.
- 26 Babasını soyan ve annesini kovan kişi,
Utanca neden olan ve yüz karası getiren bir oğuldur.
- 27 Eğer öğüt dinlemeyi bırakırsan oğlum,
Bilgi sözlerinden saparsın.
- 28 Bozuk tanık adaletle alay eder,
Kötülerin ağız kötülük yutar.
- 29 Alaycılar için cezalar,
Akılsızların sırtı için dayaklar hazırdır.

20

- 1 Şarap alaycı, içki kavgacıdır.
Onlar tarafından baştan çıkarılan bilge değildir.
- 2 Kralın dehşeti aslanın kükremesi gibidir.
Onu öfkelen diren kendi yaşamını kaybeder.
- 3 Kavgadan uzak durmak insan için onurdur,
Her ahmak kavga eder.
- 4 Tembel kış diye çift sürmez,
Bu nedenle hasatta dilenir ve hiçbir şeyi olmaz.
- 5 İnsanın yüreğindeki niyet derin su gibidir,
Ama anlayışlı kişi onu çekip çıkarır.

- 6 Birçok insan sevgisinin güvenilir olduğunu iddia eder,
Ama sadık birini kim bulabilir?
- 7 Doğru kişi dürüstlük içinde yürür,
Ne mutlu kendisinden sonraki çocuklarına.
- 8 Yargı tahtında oturan kral,
Gözleriyle tüm kötülükleri dağıtır.
- 9 Kim, “Yüreğimi pak kıldım.
Temiz ve günahsızım” diyebilir?
- 10 Ağırlıkların ve ölçülerin farklı olması,
İkisi de Yahve için iğrençtir.
- 11 Çocuk bile yaptığı işin temiz ve doğru olup olmadığını,
Eylemleriyle belli eder.
- 12 İşiten kulağı ve gören gözü,
İkisini de Yahve yapmıştır.
- 13 Uykuyu sevme, yoksa yoksullaşırısın.
Gözlerini aç, ekmeğe doyarsın.
- 14 Alıcı, “İyi değil, iyi değil” der,
Ama kendi yoluna gidince övünür.
- 15 Altın ve bolca yakut vardır,
Ama bilginin dudakları nadir bulunan mücevherdir.
- 16 Yabancıya kefil olanın giysilerini al,
Onu aksi bir kadın için rehin olarak tut.
- 17 Hileli yiyecek insana tatlı gelir,
Ama sonradan ağzı çakılla dolar.
- 18 Tasarılar öğütlerle kurulur,
Bilge yol gösterişle savaşı sürdür!
- 19 Laf taşıyan kişi sırları açığa vurur,
Bu nedenle dudaklarını geniş açanla arkadaşlık etme.

- 20 Kim babasına ya da annesine lanet ederse,
Onun kandili koyu karanlıkta söndürülür.
- 21 Başlangıçta çabuk kazanılan miras,
Sonunda bereketli olmaz.
- 22 “Kötülüğün karşılığını vereceğim” deme,
Yahve'yi bekle, O seni kurtarır.
- 23 Yahve farklılık gösteren ağırlıklardan nefret eder,
Dürüst olmayan terazi hoş değildir.
- 24 İnsanın adımları Yahve'dendir.
O zaman insan kendi yollarını nasıl anlaya-
bilir?
- 25 Kendini aceleyle adamak,
Sonradan antlarını düşünmemek insan için bir
tuzaktır.
- 26 Bilge kral kötülerini ayıklar,
Harman döveni onların üzerine sürer.
- 27 İnsanın ruhu Yahve'nin kandilidir,
İnsanın en derin yerlerini araştırır.
- 28 Sevgi ve sadakat kralı güvende tutar.
Onun tahtını sevgi destekler.
- 29 Gençlerin görkemi onların gücüdür.
Yaşlıların ihtişamı ak saçlarıdır.
- 30 Yaralayıcı darbeler kötülüğü temizler,
Dayak en derin yerleri arındırır.

21

- 1 Kralın yüreği dereler gibi Yahve'nin elindedir.
Onu dilediği yere çevirir.
- 2 İnsanın her yolu kendi gözünde doğrudur,
Ama yürekleri tartan Yahve'dir.
- 3 Doğruluk ve adaleti yerine getirmek,
Yahve için kurbandan daha kabule layıktır.
- 4 Yüksekten bakmak ve gururlu yürek,

- Kötülerin kandili, günahtır.
5 Çalışkanın tasarıları mutlaka kazanca götürür,
Acele eden herkes elbette yoksulluğa koşar.
6 Yalancı dille hazineler edinmek,
Ölümü arayanlar için geçici bir buğudur.
7 Kötülerin zorbalığı onları kovar,
Çünkü doğru olanı yapmayı reddederler.
8 Suçlunun yolu dolambaçlı,
Ama masumun davranışı doğrudur.
9 Kavgacı bir kadınla aynı evi paylaşmaktansa,
Damın köşesinde oturmak daha iyidir.
10 Kötünün canı kötülük çeker,
Komşusu onun gözünde hiç merhamet bulmaz.
11 Alaycı cezalandırıldığında saf kişi bilgelik kazanır.
Bilge kişi öğretildiğinde bilgi alır.
12 Adil Olan, kötülerin evini göz önünde bulundurur,
Kötüleri yıkıma uğratır.
13 Kim yoksulların feryadına kulaklarını tıkarsa,
O da feryat edecek ama duyulmayacaktır.
14 Gizlide verilen armağan öfkeyi,
Örtülü rüşvet şiddetli gazabı yatıştırır.
15 Doğru insan için adaleti yerine getirmek sevinçtir,
Ama bu, kötülüğün işçileri için yıkımdır.
16 Anlayış yolundan ayrılan insan,
Ölümler topluluğunda dinlenir.
17 Zevki seven yoksul olur,
Şarap ve yağ seven zengin olmaz.
18 Kötü insan doğru insanın fidyesisidir,
Hain de dürüstün.

- 19 Kavgacı ve huysuz bir kadınla oturmakta,sa,
Çölde oturmak daha iyidir.
- 20 Bilgenin oturduğu yerde değerli hazine ve yağ
vardır,
Ama akılsız kişi onu yutar.
- 21 Doğruluğun, iyiliğin ardından giden,
Yaşam, doğruluk ve onur bulur.
- 22 Bilge adam güçlülerin kentine tırmanır,
Onun güvendiği şeyin gücünü indirir.
- 23 Ağzına ve diline bekçilik eden,
Canını sıkıntılardan korur.
- 24 Gururlu ve kibirli adamın adı, “Alaycıdır”,
Gururun kibrinde çalışır.
- 25 Tembelin isteği onu öldürür,
Çünkü elleri çalışmayı reddeder.
- 26 Gün boyu açgözlülükle imrenenler vardır,
Ama doğrular verir ve esirgemez.
- 27 Kötünün kurbanı iğrençtir,
Hele onu kötü düşünceyle getirince!
- 28 Yalancı tanık yok olur.
Dinleyen kişi sonsuzluğa konuşur.
- 29 Kötü kişi yüzünü sertleştirir,
Ama dürüst insan yollarını pekiştirir.
- 30 Yahve'ye karşı ne bilgelik,
Ne anlayış, ne de öğüt vardır.
- 31 At savaş günü için hazırlanır,
Ama zafer Yahve'yledir.

22

- 1 İyi ad büyük zenginliklerden daha değerlidir,
Sevgi dolu iyilik gümüş ve altından daha iyidir.
- 2 Zenginle yoksulun ortak yanı şu:
Hepsini yapan Yahve'dir.

- 3 Tedbirli kişi tehlikeyi görür ve saklanır,
Ama saf kişi geçip gider ve bunun acısını çeker.
- 4 Alçakgönüllülüğün ve Yahve korkusunun sonucu,
Servet, onur ve yaşamdır.
- 5 Dikenler ve tuzaklar kötülerin yolundadır,
Canını koruyan onlardan uzak durur.
- 6 Çocuğu gitmesi gereken yola göre eğit,
Yaşlandığında da o yoldan ayrılmaz.
- 7 Zenginler yoksullara hükmeder.
Borç alan borç verenin hizmetkârıdır.
- 8 Kötülük eken bela biçer,
Öfkesinin değneği yok olur.
- 9 Gözü cömert olan kutsanır,
Çünkü yemeğini yoksullarla paylaşır.
- 10 Alaycıyı kov, kavga sona erer,
Evet, çekişmeler ve hakaretler son bulur.
- 11 Yürek paklığını seven,
Lütufkar konuşan kişi,
Kralın dostudur.
- 12 Yahve'nin gözleri bilgiyi korur,
Ama sadakatsizin sözlerini boşa çıkarır.
- 13 Tembel, "Dışarıda aslan var!
Sokaklarda öldürülürüm!" der.
- 14 Zina eden kadının ağzı derin bir çukurdur.
Yahve'nin gazabı altında olan kişi oraya düşer.
- 15 Akılsızlık çocuğun yüreğinde bağlıdır,
Terbiye değneği onu ondan uzaklaştırır.
- 16 Kendi artışı için yoksulu ezen ve zengine veren
kişi,
İkisi de yoksullaşır.
- 17 Kulağını çevir ve bilgelerin sözlerini dinle.
Yüreğin öğrettiklerimi uygulasin.

- 18 Çünkü onları içinde saklarsan,
Eğer hepsi dudaklarında hazırsa hoştur bu.
- 19 Bugün sana, evet, sana öğretiyorum,
Öyle ki güvenin Yahve'de olsun.
- 20 Sana öğüt ve bilgi içeren
Otuz harika söz yazmadım mı?
- 21 Sana gerçeği, güvenilir sözleri öğretmek
Ve seni gönderenlere sağlam yanıtlar veresin
diye.
- 22 Yoksulu yoksul olduğu için sömürme,
Muhtacı mahkemede ezme.
- 23 Çünkü Yahve onların davasını savunur,
Onları soyanların canlarını soyar.
- 24 Öfkeli kişiyle arkadaşlık etme,
Hiddet barındıranla takılma.
- 25 Yoksa onun yollarını öğrenir,
Canını tuzağa düşürürsün.
- 26 El vuruşturanlardan,
Borca kefil olanlardan olma.
- 27 Eğer borcunu ödeyecek varlığın yoksa,
Neden altındaki yatağını alsın?
- 28 Atalarının diktiği eski sınır taşını
Yerinden oynatma.
- 29 İşinde usta birini görüyor musun?
O krallara hizmet eder.
Belirsiz insanlara hizmet etmez.

23

- 1 Bir hükümdarla yemeğe oturduğunda,
Önünde olanı dikkatle düşün.
- 2 Eğer iştahlı biriysen,
Kendi boğazına bıçağı yerleştir.
- 3 Onun lezzetli yemeklerine heveslenme,

- Çünkü onlar hileli yemeklerdir.
4 Zengin olmak için kendini yorma.
Bilgeliğinle kendini dizginle.
5 Olmayan şeye neden göz dikiyorsun?
Çünkü zenginlik mutlaka kanatlanır, kartal
gibi gökyüzüne uçar.
6 Gözü cimri olanın yemeğini yeme,
Onun lezzetlerini de canın çekmesin.
7 Çünkü o bedelini düşündüğü gibi kendisi de
öyledir.
Sana, “Ye, iç!” der. Ama yüreği seninle birlikte
değildir.
8 Yediğin lokmayı kusarsın,
Hoş sözlerini de boşa harcarsın.
9 Akılsızın kulağına konuşma,
Çünkü sözlerindeki bilgeliği küçümser.
10 Eski sınır taşını yerinden oynatma,
Yetimlerin tarlalarına el sürme.
11 Çünkü onların Koruyucu'su güçlüdür.
Davalarını sana karşı savunur.
12 Yüreğini terbiyeye,
Kulaklarını bilgi sözlerine ver.
13 Terbiyeyi çocuktan esirgeme.
Eğer onu değnekle döversen ölmez.
14 Onu değnekle döversen,
Canını da ölümler diyarından kurtarırsın.
15 Oğlum, eğer yüreğin bilgeyse,
O zaman yüreğim, evet, yüreğim sevinir.
16 Evet, yüreğim sevinecek,
Dudakların doğru olanı konuştuğunda.
17 Yüreğin günahkârlara imrenmesin,
Aksine gün boyu Yahve'den kork.
18 Kesinlikle geleceğe dair bir umut vardır,

- Umudun da yok edilemez.
- 19 Oğlum, dinle ve bilge ol,
Yüreğini doğru yolda tut.
- 20 Çok fazla şarap içenlerle,
Ya da ete düşkün oburların arasında bulunma.
- 21 Çünkü sarhoşlar ve oburlar yoksullaşır,
Uyuşukluk onlara paçavra giydirir.
- 22 Sana yaşam veren babanın sözünü dinle,
Yaşlandığı zaman anneni küçümseme.
- 23 Gerçeği satın al ve onu satma.
Bilgelik, terbiye ve anlayış edin.
- 24 Doğrunun babası büyük sevinç duyar.
Bilge çocuğun babası onunla sevinir.
- 25 Babanla annen sevinisin!
Seni doğuran sevinisin!
- 26 Oğlum, yüreğini bana ver,
Gözlerin yollarımda olsun.
- 27 Fahişe için derin bir çukur vardır,
Dik başlı kadın dar bir kuyudur.
- 28 Evet, bir haydut gibi pusuda yatar,
İnsanlar arasında sadık olmayanları çoğaltır.
- 29 Ah çeken kim?
Kim kederli?
Kim kavgalı?
Kimin yakınmaları var?
Kim boşuna yaralandı?
Kimin gözleri kan çanağı?
- 30 Şarabın başında uzun süre kalanlar, Karışık şarap
aramaya gidenlerdir.
- 31 Şarabın kızıl olmasına,
Kadehte ışıldamasına,
Kolayca aşağı inivermesine bakma.
- 32 Sonunda yılan gibi ısırır,

Engerek gibi zehirler.

33 Gözlerin tuhaf şeyler görür,

Aklın da kafa karıştırıcı şeyler hayal eder.

34 Evet, denizin ortasında yatan,

Ya da gemi direğinin başında yatan biri gibi olursun.

35 Bana vurdular ama yaralanmadım!

Beni dövdüler ama hissetmedim!

Ne zaman aylacağım?

Tekrar yapabilir, daha fazlasını ararım.

24

1 Kötü kişilere imrenme,

Ne de onlarla birlikte olmayı dile.

2 Çünkü onların yürekleri zorbalık tasarlar,

Dudakları kötülük hakkında konuşur.

3 Ev bilgelikle yapılır,

Anlayışla kurulur,

4 Bilgi sayesinde odaları

Her çeşit nadir ve güzel hazineyle dolar.

5 Bilge adamın büyük gücü vardır.

Anlayışlı adam gücünü artırır,

6 Çünkü bilgece rehberlikle savaşını yürütürsün,

Zafer birçok danışmanla kazanılır.

7 Bilgelik akılsız için çok yüksektir.

Kent kapısında ağzını açmaz.

8 Kötülük tasarlayana

Düzenbaz denir.

9 Akılsızın entrikaları günahtır.

Alaycıdan insanlar nefret eder.

10 Sıkıntı zamanında yalpalarsan,

Gücün azdır.

11 Ölüme götürülenleri kurtar!

- Kıyıma sendeleyerek gidenleri durdur.
- 12 “Bak, bunu bilmiyorduk” dersen,
Yürekleri tartan bunu görmez mi?
Senin canını koruyan, bunu bilmez mi?
Herhese işine göre geri vermez mi?
- 13 Oğlum, bal ye, çünkü iyidir,
Süzme bal damağına tatlıdır.
- 14 Bilgeliğı bilmek de canın için öyledir.
Eğer onu bulduysan, ödülü de vardır,
Umudun kesilmez.
- 15 Ey kötü kişi, doğruların konutuna karşı pusuya
yatma.
Onun dinlenme yerini yok etme.
- 16 Çünkü doğru kişi yedi kez düşer ve yeniden
kalkar,
Ama kötüler felaketle çöker.
- 17 Düşmanın düştüğünde sevinme.
O yıkılınca yüreğın memnun olmasın,
- 18 Yoksa Yahve bunu görür ve hoşuna gitmez,
Ve gazabını ondan çevirir.
- 19 Kötülük edenler yüzünden kendini üzme,
Ne de kötülere imren,
- 20 Çünkü kötü kişiye ödül verilmeyecek.
Kötülerin kandili sönecek.
- 21 Oğlum Yahve'den ve kraldan kork.
Başkaldıranlara katılma.
- 22 Çünkü onların felaketi ansızın gelir.
Her ikisinden de nasıl bir yıkım geleceğini kim
bilir?
- 23 Bunlar da bilgelerin sözleridir:
Yargıda taraf tutmak iyi değildir.
- 24 Kötüye, “Sen doğrusun” diyeni,
Halklar lanetler ve uluslar ondan tiksindir,

- 25 Ama suçluyu mahkum edenlerin durumu iyidir,
Üstlerine zengin bereket gelir.
- 26 Dürüst bir yanıt
Dudakları öpmek gibidir.
- 27 Dışardaki işini hazırla,
Tarlalarını hazır duruma getir.
Ondan sonra evini yap.
- 28 Komşuna karşı nedensiz yere tanıklık etme.
Dudaklarınla aldatma.
- 29 “Bana yaptığının aynısını ben de ona yapacağım.
Adama işine göre karşılık vereceğim” deme.
- 30 Tembelin tarlasından,
Anlayışsız kişinin bağından geçtim.
- 31 İşte, her yanında dikenler büyümüş,
Üstü ısrırganlarla kaplanmış,
Taş duvarı da yıkılmıştı.
- 32 O zaman gördüm, iyice düşündüm.
Baktım ve ders aldım:
- 33 Biraz uyku, biraz uyuklama,
Uyumak için biraz elleri kavuşturma,
- 34 Yoksulluğun da bir haydut gibi,
Yokluğun silahını kuşamış bir adam gibi öyle
gelir.

25

- 1 Bunlar da Yahuda Kralı Hizkiya'nın adamlarının
derlediği,
Solomon'un atasözleridir.
- 2 Bir şeyi gizlemek Tanrı'nın yüceliğidir,
Ama kralların yüceliği bir şeyi açığa çıkarmaktır.
- 3 Göklerin yüksekliği ve yerin derinliği neyse,
Kralların yürekleri de araştırılmaz.
- 4 Cürufu gümüştten ayır,

- İşlenecek madde ortaya çıkar.
5 Kötüleri kralın huzurundan uzaklaştır,
Böylece onun tahtı doğrulukta pekişir.
6 Kralın önünde kendini yüceltme,
Ya da büyüklerin arasında yer talep etme,
7 Çünkü gözlerinle gördüğün beyin önünde
Aşağı indirilmendense, Sana, “Buraya çık”
denmesi daha iyidir.
8 Suçlamalarını mahkemeye getirmekte acele etme.
Komşun seni utandırınca, sonunda ne ya-
pacaksın?
9 Davanı komşunla tartış,
Ama başkasının güvenine ihanet etme.
10 Yoksa bunu duyan seni utandırır,
Kötü ünün senden bir daha ayrılmaz.
11 Yerinde söylenen söz,
Gümüş içinde dizilmiş altın elmalar gibidir.
12 Altın küpe, saf altından süs neyse,
Bilgenin azarı da söz dinleyen kulak için
öyledir.
13 Hasat zamanında karın soğuğu neyse,
Sadık bir haberci de kendisini gönderenlere
öyledir,
Çünkü efendilerinin canını tazeler.
14 Yağmursuz bulutlar ve rüzgar neyse,
Yalan armağanlarla övünen kişi de öyledir.
15 Hükümdar sabırla ikna edilir.
Yumuşak dil kemiği kırar.
16 Bal buldun mu?
Kendine yetecek kadar ye,
Yoksa çok yersen kusarsın.
17 Komşunun evinde ayağın seyrek bulunsun,
Yoksa bıkar ve senden nefret eder.

- 18 Komşusuna karşı yalancı tanıklık eden kişi,
Sopa, kılıç ya da sivri ok gibidir.
- 19 Sıkıntı zamanında sadakatsiz birine güvenmek,
Çürük dişe ya da topal ayağa benzer.
- 20 Soğuk havada giysilerini alan
Ya da sodaya sirke neyse,
Yüreği ağır olana ezgiler söyleyen kişi de
öyledir.
- 21 Düşmanın acıkmışsa,
Yemesi için ona yiyecek ver.
Susamışsa içmesi için ona su ver.
- 22 Çünkü onun başına korlar yığarsın,
Yahve de seni ödüllendirir.
- 23 Kuzey rüzgarı yağmur getirir,
İftiracı dil de yüzü öfkelenendir.
- 24 Kavgacı bir kadınla aynı evi paylaşmaktansa,
Damın köşesinde oturmak daha iyidir.
- 25 Susamış cana soğuk su nasılsa,
Uzak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.
- 26 Bulandırılmış pınar ve kirletilmiş kuyu nasılsa,
Kötünün önünde çöken doğru kişi de öyledir.
- 27 Çok bal yemek iyi değildir,
İnsanın kendi saygınlığını araması da onurlu
değildir.
- 28 Ruhunu dizginlemeyen kişi,
Yıkılmış sursuz kent gibidir.

26

- 1 Yazın kar, hasatta yağmur gibi,
Onur da akılsıza yakışmaz.
- 2 Öteye beriye uçan serçe gibi,
Ok gibi fırlayan kırlangıç gibi,

Hak edilmemiş lanet de yer bulmaz.

- ³ Ata kırbaç, eşeğe gem,
Akılsızların sırtına da değnek!
- ⁴ Akılsıza ahmaklığına göre yanıt verme,
Yoksa sen de onun gibi olursun.
- ⁵ Akılsıza ahmaklığına göre yanıt ver,
Yoksa kendi gözünde bilge olur.
- ⁶ Akılsız biriyle haber gönderen kişi,
Kendi ayaklarını keser ve şiddet içer.
- ⁷ Topalın sarkık bacakları neyse,
Akılsızların ağızındaki benzetme de öyledir.
- ⁸ Taşı sapana bağlayan biri neyse,
Akılsızı da onurlandıran öyledir.
- ⁹ Sarhoşun elindeki dikenli çalı neyse,
Akılsızların ağızındaki benzetme öyledir.
- ¹⁰ Herkesi yaralayan okçu neyse,
Akılsızı ya da yoldan geçenleri
Ücretle tutan kişi de öyledir.
- ¹¹ Kusmuğuna dönen köpek neyse,
Ahmaklığını tekrarlayan akılsız da öyledir.
- ¹² Kendi gözünde bilge olan bir kişiyi gördün mü?
Akılsız biri için ondan daha çok umut vardır.
- ¹³ Tembel, “Yolda aslan var!
Vahşi bir aslan sokaklarda dolaşıyor!” der.
- ¹⁴ Kapının kendi menteşeleri üzerinde döndüğü gibi,
Tembel de yatağında öyle döner.
- ¹⁵ Tembel elini tabağa daldırır.
Onu tekrar ağızına götüremeyecek kadar tem-
beldir.
- ¹⁶ Tembel kendi gözünde,
Akıllıca yanıt veren yedi kişiden daha bilgedir.

- 17 Yoldan geçen köpeğin kulaklarından yakalayan biri neyse,
Kendine ait olmayan kavgaya karışan da öyledir.
- 18 Meşaleler, oklar ve ölüm saçan bir deli neyse,
19 Komşusunu aldatıp da,
“Şaka yapıyordum” diyen biri de öyledir.
- 20 Odun olmadığında ateş söner.
Dedikodu olmadığında kavga biter.
- 21 Kor için kömür, ateş için odun neyse,
Kavgacı adam da çekişmeyi alevlendirmek için öyledir.
- 22 Fısıltıcının sözleri tatlı lokmalar gibidir,
En derin yerlere kadar iner.
- 23 Kötü yürekli hararetli kişinin dudakları,
Toprak kap üstündeki gümüş cürufa benzer.
- 24 Kötü kişi dudaklarıyla kendini gizler,
Ama yüreğinde kötülük barındırır.
- 25 Konuşması hoş olduğunda ona inanma,
Çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey vardır.
- 26 Kötülüğü hileyle gizlenmiş olabilir,
Ama kötülüğü toplulukta meydana çıkar.
- 27 Çukur kazan içine düşer,
Taş yuvarlayana taş geri döner.
- 28 Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder,
Yaltaklanan ağız da harap eder.

27

- 1 Yarınla övünme,
Çünkü günün ne getireceğini bilemezsin.
- 2 Seni kendi ağzın değil,
Bir başkası övsün.
- 3 Taş ağırdır, kum yüküdür,

- Ama akılsızın kışkırtması ikisinden de ağırdır.
4 Öfke acımasızdır, hiddet dayanılmazdır,
Ama kıskançlığın karşısında kim durabilir?
5 Açık azarlama,
Gizli sevgiden daha iyidir.
6 Düşmanın öpücükleri bol olsa da,
Dostun yaralamaları sadıktır.
7 Tok can petek balından tiksindir,
Aç cana her acı şey tatlı gelir.
8 Yuvasından uzak kalan kuş neyse,
Eviden uzak kalan insan da öyledir.
9 Güzel koku ve buhur yüreği sevindirir,
Bir adamın dostunun samimi öğüdü de öyle.
10 Kendi dostunu, babanın dostunu da bırakma.
Felaket gününde kardeşinin evine gitme.
Yakın komşu uzak kardeşten iyidir.
11 Bilge ol, oğlum,
Yüreğime sevinç getir,
O zaman bana eziyet edene yanıt verebilirim.
12 Tedbirli kişi tehlikeyi görür ve sığınır,
Ama akılsız devam eder ve acısını çeker.
13 Yabancıya kefil olanın elbisesini al.
Onu dikbaşı kadın için tut.
14 Sabah erkenden komşusunu yüksek sesle kut-
sayan kişi,
Bu onun tarafından lanet sayılır.
15 Yağmurlu günde dinmeyen damlayla
Kavgacı kadın birbirine benzer.
16 Onu dizginlemek rüzgarı dizginlemeye,
Ya da yağı sağ elinde tutmaya benzer.
17 Demir demiri bilir,
İnsan da dostunun yüzünü öyle bilir.

- 18 İncir ağacını budayan meyvesini yer.
Efendisine göz kulak olan kişi onurlandırılır.
- 19 Suyun yüzü yansıttığı gibi,
İnsanın yüreği de insanı yansıtır.
- 20 Ölüler ve yıkım diyarı asla doymaz,
İnsanın gözü de asla doymaz.
- 21 Pota gümüş içindir,
Ocak da altın için,
Ama insanı arıtan onun övgüsüdür.
- 22 Akılsızı havanda tahılla birlikte tokmakla
dövsen de,
Ahmaklığı ondan çıkmaz.
- 23 Sürünün durumunu iyi bil,
Sığırlarına da dikkat et.
- 24 Çünkü zenginlikler sonsuz değildir,
Taç da tüm kuşaklar boyunca durur mu?
- 25 Saman kaldırılır, yeni ürün görünür,
Tepelerin otları toplanır.
- 26 Kuzular senin giysin içindir,
Keçiler de tarlanın ücreti.
- 27 Senin yiyeceğin için,
Ailenin yiyeceği ve hizmetçi kızların beslen-
mesi için
Bol miktarda keçilerin sütü vardır.

28

- 1 Kötü kişi kovalayan olmasa da kaçır,
Ama doğrular aslan gibi cesurdur.
- 2 Ayaklanmada, ülkenin çok önderi olur,
Ama düzen anlayışlı ve bilgili bir kişi
tarafından sağlanır.
- 3 Yoksula zulmeden muhtaç kişi,

- Geride ürün bırakmayan sağanak yağmur gibidir.
4 Yasayı terk edenler kötüyü överler,
Ama yasayı tutanlar onlarla uğraşırlar.
5 Kötüler adaletten anlamazlar,
Ama Yahve'yi arayanlar onu tümüyle anlarlar.
6 Kendi dürüstlüğünde yürüyen yoksul,
Zengin olup da kendi sapkın yollarında
yürüyenden iyidir.
7 Yasayı tutan bilge oğuldur,
Ama oburlarla arkadaşlık eden babasını
utandırır.
8 Servetini aşırı faizle artıran,
Onu yoksullara acıyan biri için toplar.
9 Yasayı duymaktan kulağını çevirenin,
Duası bile iğrençtir.
10 Kim doğruları kötü yola saptırırsa,
O kişi kendi tuzağına düşer,
Ama suçsuzlar iyiliği miras alacak.
11 Zengin kişi kendi gözünde bilgedir,
Ama anlayışlı yoksul onun içini görür.
12 Doğrular kazandığında büyük çoşku olur,
Ama kötüler yükseldiğinde insanlar saklanır.
13 Günahlarını gizleyen başarılı olmaz,
Ama onları itiraf edip bırakan merhamet bu-
lur.
14 Ne mutlu her zaman korkan insana,
Ama yüreğini katılaştıran belaya düşer.
15 Kükreyen aslan ya da saldırgan ayı neyse,
Çaresiz halk üzerindeki kötü hükümdar da
öyledir.
16 Zalim hükümdar sağduyudan yoksundur.
Haksız kazançtan nefret edenin günleri uzun
olur.

- 17 Kan suçundan dolayı azap çeken adam,
Ölene dek kaçak kalır.
Kimse ona destek çıkmaz.
- 18 Suçsuzca yürüyen güvenlikte olur,
Sapık yolları olan ansızın düşer.
- 19 Toprağını işleyenin yiyeceği bol olur,
Ama hayaller peşinde koşan yoksulluğa doyar.
- 20 Sadık insanın bereketleri boldur,
Ama zengin olmaya heveslenen cezasız
kalmaz.
- 21 Taraf tutmak iyi değildir,
İnsan bir parça ekmek için suç işler.
- 22 Cimri kişi zenginliğin peşinde koşar,
Yosulluğun kendisini beklediğini bilmez.
- 23 Bir kişiyi azarlayan sonunda
Diliyle pohpohlayandan daha çok lütuf bulur.
- 24 Kim babasını ya da annesini soyar ve,
“Yanlış değil” derse,
Yok ediciyle ortaktır.
- 25 Açgözlü kişi çekişmeyi kışkırtır,
Ama Yahve'ye güvenen başarılı olur.
- 26 Kendine güvenen akılsızdır,
Ama bilgelikte yürüyen güvenlikte olur.
- 27 Yoksula verenin eksiği olmaz,
Ama gözünü kapatanın laneti çok olur.
- 28 Kötüler yükselince insanlar saklanır,
Ama onlar yok olunca doğrular dallanıp bu-
daklanır.

29

- 1 Çok kez azarlanan ve ensesini sertleştiren kişi,
Ansızın mahvolacak, çare yok.
- 2 Doğrular dallanıp budaklanınca halk sevinir,

- Ama kötüler hükmedince halk inler.
3 Bilgeliği seven babasına sevinç getirir,
Fahişelerle dostluk eden servetini çarçur eder.
4 Kral adaletle ülkeyi sağlamlaştırır,
Ama rüşvet alan onu yerle bir eder.
5 Komşusunu pohpohlayan kişi,
Onun ayakları için ağ serer.
6 Kötü kişi kendi günahı tarafından tuzağa
düşürülür,
Ama doğru kişi şarkı söyleyip sevinebilir.
7 Doğru kişi yoksullar için adalete önem verir.
Ama kötüler bilgiyle ilgilenmezler.
8 Alaycılar kenti karıştırır,
Ama bilgiler öfkeyi yatıştırır.
9 Eğer akıllı biri bir akılsızla mahkemeye giderse,
Akılsız hiddetlenir ya da alay eder ve barış
olmaz.
10 Kana susamışlar, dürüst kişiden nefret ederler,
Ve onlar doğrunun hayatının peşindediler.
11 Akılsız bütün öfkesini açığa vurur,
Ama bilge kişi kendini denetler.
12 Eğer bir hükümdar yalanları dinlerse,
Onun tüm görevlileri kötüdür.
13 Yoksulla zalimin ortak yanı şudur:
İkisinin de gözünü açan Yahve'dir.
14 Yoksulları adaletle yargılayan kralın tahtı
Sonsuza dek pekişir.
15 Terbiye değneği bilgelik verir,
Ama kendi başına bırakılan çocuk annesini
utandırır.
16 Kötüler çoğalınca günah çoğalır,
Ama doğrular onların düşüşünü görecektir.
17 Oğlunu terbiye et, o da sana huzur verecektir,

- Evet, canına sevinç getirecektir.
18 Esin olmadığında halk dizginleri çıkarıp atar,
Ama yasayı tutan kutsandır.
19 Hizmetçi sözlerle terbiye edilmez,
Anlasa da yanıt vermez.
20 Sözlerinde aceleci birini görüyor musun?
Akılsız biri için ondan daha çok umut vardır.
21 Hizmetçisini çocukluğundan beri şımartan,
Sonunda o kendisine bir oğul olur.
22 Öfkeli kişi çekişmeyi kışkırtır.
Hiddetli kişinin de günahı bol olur.
23 İnsanın gururu onu alçaltır,
Ama alçalmış ruh onur kazanır.
24 Hırsızla ortak olan kendi canına düşmandır.
Ant içer ama tanıklık etmeye cesaret etmez.
25 İnsan korkusunun tuzak olduğu bellidir,
Ama güvenini Yahve'ye bağlayan emniyette
olur.
26 Birçokları hükümdarın lütfunu arar,
Ama insanın adaleti Yahve'den gelir.
27 Dürüst olmayan kişi doğru kişiden nefret eder,
Kendi yollarında doğru olanlar kötülerden ne-
fret eder.

30

- 1 Yake oğlu Agur'un sözleri; Vahiy:
Adam İtiel'e, İtiel'e ve Ukal'a şöyle diyor:
2 "Kesinlikle ben en cahil insanım,
Ben de insan anlayışı yok.
3 Ben bilgeliği öğrenmedim,
Ne de Kutsal Olan'ın bilgisine sahibim.
4 Kim göğe çıkıp indi? Rüzgârı kim avuçlarında
topladı?

- Giysileriyle suları kim sınırlandırdı?
Dünyanın uçlarını kim kurdu?
Eğer biliyorsan, adı nedir, oğlunun adı nedir?”
- 5 “Tanrı'nın her sözü kusursuzdur.
Kendisine sığınanlara kalkandır.
- 6 O'nun sözlerine bir şey katma,
Yoksa seni azarlar, sen de yalancı çıkarsın.”
- 7 “Senden iki şey istedim.
Ben ölmeden onları benden yoksun bırakma.
- 8 Sahtekârlığı ve yalanları benden uzaklaştır.
Bana ne yoksulluk ne de zenginlik ver.
İhtiyacım olan yiyecek beni besle,
- 9 Yoksa doyup da seni inkâr eder,
'Yahve kimdir?' derim,
Ya da yoksul olup hırsızlık yapar,
Tanrı'mın adını lekelerim.”
- 10 “Hizmetkârı efendisine kötüleme,
Yoksa sana lanet eder, sen de suçlu çıkarsın.
- 11 Babalarına lanet eden,
Annelerini kutsamayan bir nesil var.
- 12 Kendi gözlerinde temiz,
Pisliğinden yıkanmamış bir nesil.
- 13 O nesil ki, gözleri ne yüksekte!
Göz kapakları yukarı kalkıktır.
- 14 Yeryüzünden yoksulları,
İnsanlar arasındaki mutaçları yutmak için,
Dişleri kılıç gibi, çeneleri bıçak gibi olan bir
nesildir.”
- 15 “Sülüğün iki kızı vardır:
'Ver, ver'dir.”
“Asla doymayan üç şey,
'Yeter! demeyen dört şey:
- 16 Ölüler diyarı,

- Kısır rahim, suya doymayan toprak,
'Yeter!' demeyen ateş.”
- 17 “Babasıyla alay eden,
Annesine itaati küçümseyen gözü,
Vadideki kargalar ayıracak,
Kartal yavruları yiyecek.”
- 18 “Benim için hayret verici üç şey var,
Anlamadığım dört şey:
- 19 Kartalın havadaki yolu,
Yılanın kaya üzerindeki yolu,
Denizin ortasında geminin yolu
Ve bir erkeğin bir kızla olan yolu.”
- 20 “Zina eden kadının yolu da öyledir:
Yer, ağzını siler,
Ve 'Ben yanlış bir şey yapmadım' der.”
- 21 “Yeryüzü üç şey yüzünden sarsılır,
Dört şeyin altında dayanamaz:
- 22 Hizmetçi kral olduğunda,
Akılsız yiyeceğe doyduğunda.
- 23 Sevilmeyen kadın evlendiğinde,
Hizmetçisi hanımının yerine geçtiğinde.”
- 24 “Yeryüzünde dört küçük şey vardır,
Ama onlar son derece bilgedir:
- 25 Karıncalar güçlü bir halk değildir,
Yine de yiyeceklerini yazın sağlarlar.
- 26 Kaya tavşanları zayıf bir halktır,
Ama yine de yuvalarını kayalara yaparlar.
- 27 Çekirgelerin kralı yoktur,
Ama sıralar halinde ilerlerler.
- 28 Kertenkeleyi elle yakalayabilirsin,
Ama o kralların saraylarındadır.”
- 29 “Yürüyüşte muteşem üç şey var,
Gidişi görkemli dört şey:

- 30 Hayvanlar arasında en güçlü olan
Ve hiçbir şekilde geri dönmeyen aslan,
31 Tazı, teke
Ve kendisine karşı hiç başkaldırının olmadığı
kral.”
32 “Eğer kendini yükselterek akılsızlık ettiysen,
Ya da kötülük düşündüysen, Elini ağzının
üzerine koy.
33 Çünkü sütü çalkalayınca yağ,
Burnu sıkınca kan çıktığı gibi,
Öfkeyi, zorlayınca da kavga çıkar.”

31

- 1 Kral Lamuel'in sözleri; -
Annesinin ona öğrettiği vahiy.
2 “Oğlum!
Rahmimin oğlu!
Adaklarımın oğlu!
3 Gücünü kadınlara,
Yollarını kralları yok eden şeylere verme.
4 Krallar için değildir,
Ey Lemuel, şarap içmek krallar için değildir,
Ne de beylere, 'Ağır içki nerede?' demek ol-
maz.
5 Yoksa içerler yasayı unuturlar,
Adaleti de düşkünler için saptırırlar.
6 Sert içkiyi ölmeye yakın olana,
Şarabı canında acılık bulunanlara verin.
7 Bırak içsin, yoksulluğunu unutsun,
Artık sefaletini de hatırlamasın.
8 Ağzını dilsiz için,
Bütün kimsesizlerin davası için aç.
9 Ağzını aç, doğrulukla yargıla,

- Yoksullara ve muhtaçlara adalet ver.”
- 10 Saygıdeğer bir kadını kim bulabilir?
Onun değeri yakutların çok üstündedir.
- 11 Kocasının yüreği ona güvenir.
Adamın kazancı eksik olmaz.
- 12 Kadın ona kötülük değil,
Yaşamının tüm günlerinde iyilik eder.
- 13 Yün ve keten arar,
İstekli bir şekilde elleriyle çalışır.
- 14 Ticaret gemileri gibidir.
Ekmeğini uzaktan getirir.
- 15 Daha geceyken kalkar,
Ev halkına yiyecek,
Hizmetçi kızlarına paylarını verir.
- 16 Bir tarlayı gözüne kestirir ve satın alır.
Ellerinin ürünüyle bağ diker.
- 17 Belini güçle kuşatır,
Ellerini güçlendirir.
- 18 Ticaretinin kazançlı olduğunun farkındadır.
Geceleyin kandili sönmez.
- 19 Ellerini örekeye koyar,
Elleri iği tutar.
- 20 Yoksullara kollarını açar,
Evet, muhtaca ellerini uzatır.
- 21 Ev halkı için kardan korkmaz,
Çünkü bütün ev halkı kırmızıyla kuşanmıştır.
- 22 Kendisine halılar yapar,
Giysileri ince keten ve mordur.
- 23 Kocasını ülkenin ihtiyarları arasında otururken,
Kent kapısında saygı görür.
- 24 Keten giysiler yapar ve satar,
Tüccara kuşaklar teslim eder.

- 25 Güç ve saygınlık onun giysisidir.
Geleceğe güler.
- 26 Ağzını bilgelikle açar.
Hoş öğüt onun dilindedir.
- 27 Ev halkının işlerine iyi bakar,
Tembellik ekmeği yemez.
- 28 Çocukları ayağa kalkar ve ona kutsanmış der.
Kocasını da onu över:
- 29 “Birçok kadın soylu işler yapar,
Ama sen hepsinden üstünsün.”
- 30 Çekicilik aldatıcıdır, güzellik de boştur,
Ama Yahve'den korkan kadın övülür.
- 31 Ellerinin ürününden ona verin!
İşleri onu kent kapısında övsün!

Yeni Türkçe Kutsal Kitap Çevirisi (YTC)
The Holy Bible in the Turkish Language, translated
from the World English Bible

Copyright © 2023, 2024 İsmail Serinken

Language: Türkçe (Turkish)

Bu çeviride Tanrı'nın Çıkış 3:14-15 ayetlerinde Moşe'ye açıklamış olduğu, değişmez ve ebedi adı "Yahve" kullanılmıştır. Yine Tanrı'nın kutsal adından gelen ve bütün adların üzerindeki en yüce ad olan Mesih'in adı da, özgün haliyle, Yeşua" olarak kullanılmıştır. Kutsal Kitap'ta bulunan tüm diğer adlar da özgün halleriyle kullanılmıştır. Bu çeviri yapılırken çevirinin yapıldığı ana metin olan World English Bible (WEB) çevirisi gibi, metni daha anlaşılır hale getirme çabasıyla yapılan yorumlardan kaçınılmış, metin mümkün olduğu kadarıyla, kelime kelime, yani literal olarak çevrilmiştir.

CC-BY-ND

Bu İncil tercümesi kontrol ediliyor. Eğer herhangi bir hata bulursanız lütfen turytc@eBible.org adresinden bize bildirin.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2024 from source files dated 30 Apr 2024

19fdae70-69be-522d-9a4e-8538db60f3c5